

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Căsuțe nefrancoate nu se pri-
mește. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele:
BIBLIOTECA de ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf.,
Dr. Augustin & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schuler, A. Op-
penh. Nachf., Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seriă garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
le și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 13).

GAZETA" iese în dăcare d.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, orșacu
1. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dănuș în osă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Cu esemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 73. — Anul LXV.

Brașov, Duminică 31 Martie (13 Aprilie).

1902.

Un cuvânt către cetitorii noștri.

Peste câte-va zile se'implinesc opt-spre-zece ani de când „Gazeta Transilvaniei“ a devenit ziar cotidian.

Întreaga națiune a salutat cu bucurie și însuflețire evenimentul, că primul și cel mai vechiu organ de publicitate român din monarhia habsburgică ajunsese a fi, după stăruințe și lupte neobosite pentru binele și înaintarea nemului în timp de patru-deci și șase de ani, și cel dintâiu ziar cotidian român la noi.

Atunci ne-am adresat către publicul român și am dis, deprind cu satisfacțiune la rezultatele muncii noastre ziaristice, că avem încredere și speranță în viitor. „Gazeta Transilvaniei“ e un organ de luptă și nici-o dată n'a fost mai mare lipsă ca să lupte umăr la umăr cu toți Români de bine ca acum, când se ridică proroși minciună și când adversarii românismului se pregătesc a lua cu asalt cetățuia solidarității noastre naționale, cea din urmă întăritură, îndărătul căreia se adăpostesc oștea luptătorilor noștri pentru egala îndreptărire națională.

Atunci am exprimat tot-deodată dorința fierbinte să ne fiă dat a contribui cât de mult pentru o strinsă unire între toți factorii noștri naționali și cu mic cu mare să lucrăm și să luptăm spre recăstigarea drepturilor noastre naționale.

În măsura în care s'a manifestat entuziasmul Românilor din toate părțile și în deosebi al junimei române, la scirea despre aparițiunea cotidiană a „Gazetei Transilvaniei“, fierbea și clocotea ura adversarilor existenței noastre naționale și mai ales a junimei lor față cu cauza noastră.

Este în deobște cunoscut, că junimea română universitară din Clușiu, felicitând cu cea mai mare căldură „Gazeta Transilvaniei“, a fost din cauza acesta obiectul celor mai sălbatiche atacuri și persecuțiuni din partea tinerimei maghiare clușiene.

Dér nici ziarul nostru n'a scăpat de urgia acestor tinerimi, crescute în spiritul fatal al aceluși șovinism nenorocit, care nu pôte trăi și nu se pôte nutri decât prin ură și cu ura, prin certă și desbinare între fii aceleiași patrii și în numărul dela 8 (20) Maiu 1884 al foiei noastre scrieam:

„Gazeta Transilvaniei“ a fost arsă de către tinerimea maghiară în cafeneua Orban și în piața Clușului.

Tribunalul fanaticilor din Clușiu ne-a declarat eretici, ne-a afurisit și ne-a condamnat la mörte prin ardere.

„Sentința a executat-o tinerimea maghiară dela universitatea din Clușiu.

„Arderea însemnă nimicire

„Ce nu se pôte distruge nici prin venin, nici prin fier, se distruge prin foc.

„Gazeta“ a fost arsă pentru-că este credincioasă neamului românesc“...

Junimea română a trebuit să sufere mari prigoniri, dér ea cu sufletul ei curat, cu inima ei inflăcărată pentru marele ideal național nu s'a încovoiat, n'a povăit nici o clipită, ci a rămas strins alipită de ziarul nostru, pe care, cu bucurie și cu mândrie îl felicitase pentru demnitatea, cu care a știut lupta totdeauna în apărarea poporului român.

De-atunci multe s'au petrecut. Multe am trebuit să îndurăm noi Români din cauza sortii vitrege, de care n'a putut scăpa poporul nostru cu toate încordările și jertfele aduse de fii săi credincioși.

„Gazeta Transilvaniei“ veghiând cu credință în tot timpul acesta la postul, la care a stat neclintită timp de-o jumătate de veac, și-a îndoit puterile și a continuat lupta pentru drepturile și libertatea opincei românesce dintre Tisa și Carpați.

A avut însă ziarul nostru să străbată în acești opt-spre-zece ani și zile amare, ce i-le-au pricinuit nu atât uneltirile și prigonirile inimicilor causei române, cât mai mult experiențele dureroase, ce a trebuit să le plătească chiar înăuntrul taberei noastre, în care s'au furișat aproape pe nesimțite intriga și spiritul vrajbei între frați.

Nimic nu pôte să strice mai mult unei oștiri, ce stă în fața inimicului, decât neînțelegerea și împărțirea în șirurile ei și între conducătorii ei. Acest prgonic pericol ne-a amenințat și ne amenință încă

în mare măsură, fiind-că influențele străine, ce tind a-ne derăpăna, folosindu-se de slăbiciunile omenilor noștri și încercând a-ne sparge șirurile, de vre-o zece ani încôce par a câștiga tot mai mult teren între noi.

Așa aceste influențe au căutat a-ne desbina în afacerea Memorandului la corónă și astăzi tind a-ne desbina ațitând ambițiunile cărturarilor noștri, șoptindu-le și vorbindu-le de tot felul de isbânde însemnate politice, ce le-ar puté dobândi, decât ar părăsi solidaritatea națională, ce, cu toate neajunsurile, ne-a ținut până azi încă teferi în picioare, și decât ar umbla pe nouă cărări necunoscute și nebătute pentru a întreprinde Dumneșeu mai scie ce soi de „acțiuni politice“.

În mijlocul tuturor acestor uneltiri și rătăcirii „Gazeta Transilvaniei“ a stărut și stăruie, pe cărarea cea dreaptă, ce au bătut-o de vécuri strămoșii și părinții noștri și au întărit-o cu chiagul sângelui lor vârsat pentru apărarea și liberarea nemului și a patriei.

De pe această cărare, pe care pășim încet dér sigur și cu tărie, suntem convinși, că pe noi Români nu ne va puté abate și împinge nici-o putere lumescă, căci siguranța și tăria, ce ne-o dă, este conștiința, că arborele vieței noastre naționale are rădăcină afunde în acest pământ, pe care ne-a așezat divul Traian și că precum în vécurile trecute nici o vijelie, nici un orcan nu le-au putut nimici, așa nu le vor puté nimici nici în viitor.

Numai un singur dușman, cel mai strașnic, cel mai înfricoșat dintre toți dușmanii de pe lume, ar puté să ródă aceste rădăcini, să le uce și să le stingă și acest dușman este: *vermele neîncrederei între frați*.

Contra acestui verme pustiitor a luptat și luptă „Gazeta Transilvaniei“ dimpreună cu toți Români bine simțitori cu totă tăria sufletului și cu totă încordarea puterilor sale.

Am ținut și vom ține sus stindardul naționalității române și al onorei noastre naționale până la ultima résuflare. În jurul acestui stindard am chemat pe frații români să se grupeze la 1848, la 1860, la 1881 și am avut mulțumirea sufletescă de a vedé, în timpul mai nou, că după trei-deci de ani de asupri și prigoniri poporul român, din munții, văile și câmpiile noastre, n'a încetat nici un moment de a-l perde din ochi.

Credința tare, ce-o avem în învingerea principiilor înscrise pe acest stindard, principiile mărețe de bună stare și fericire a patriei și a popórelor sale, ne-a încurajat, pe lângă încrederea cu care ne-a onorat publicul român, de-a aduce jertfe indeosebi pentru deșteptarea și cultivarea poporului nostru țeran.

Ne-am convins, că diarele noastre naționale nu-și pot implini marea lor chiámare, decât nu se vor nisui a face ca poporul încetul cu încetul să fie în stare a-le înțelege și a-se folosi de povéuirile bune, ce le cuprind. Acesta se putea face numai prin aceea, că se da poporului țeran puțința de a avé și el fó'a lui, pe care să-o pricépă și prin care să i-se deștepte gustul de cetire și să i-se cultive și întărească simțul național.

„Gazeta Transilvaniei“ a fost cea dintâiu, care prin popularizarea numerelor sale de Duminică, înainte cu doi-spre-zece ani, a pus temelia ziaristiceii noastre populare. Cu mândria și satisfacțiune putem constata, că esemplul nostru de câți-va ani a fost urmat și de alții.

Totdeauna am fost pëtrunși de convingerea, că tăria noastră națională nu se pôte răzima decât în popor și că ea se pôte manifesta numai prin popor, de unde urmază, că datorita cea mai de frunte a cărturarilor noștri este de a-se face vednic de încrederea poporului. Spre scopul acesta ei n'au nici o lipsă de „acțiuni politice“ meșteșugite, pe cari numai adversarii noștri le înțeleg și cari numai lor le pot aduce folos.

Stai Române și nu te pripi!

Zama ce se fierbe acum în ólele celor puternici nu-i pentru tine pregătită.

Légă frăție cu fratele têu și-ți apără înainte de toate vatra și limba ta strămoșescă!

Atunci te vei face vednic de ospétul, ce se va da odată și pentru tine!

Studentii români la Roma.

Am amintit în numărul trecut de Duminica despre primirea entusiastă a studenților români la congresul societății „Corda Fratres“ din Roma.

Inima ni este plină de bucurie, vedând dragostea sinceră a fraților italieni față cu neamul nostru și nu ne putem opri a nu face o dare de semnă mai amănunțită asupra celor petrecute la Roma în timpul congresului.

Éta ce se scrie din Roma cu data de 4 Aprilie:

Roma, 4 Aprilie. Eri, la Tivoli, studentul român *Capeleanu*, silit fiind de studenții italieni, a esplicat timp de-o óră *ceștiunea națională a Românilor ardeleni*. Cuvântarea lui a avut un mare succes, fiind aprobată cu entuziasm. Erau de față și patru profesori universitari, cari de-a-semenea au aprobat esplicățiunile date de *Capeleanu*. Studenții italieni au fotografiat pe *Capeleanu* pe când vorbea. Simpatiile pentru Români au fost unanime. — În ultima ședință ordinară a congresului „Corda Fratres“ s'a discutat despre participarea studenților italieni la congresul din Budapesta. Discuția a fost furtunosă. S'a admis în această privință de a-se respecta dispozițiunile consacrate în congresele dela Turin și Paris. În ceea-ce privește secțiunile, s'a admis *principiul de naționalitate*, (adecă fie-care student se ia parte la congres ca membru în secțiunea naționalității sale).

Studenții români din Macedonia au trimis congresului următoarea telegramă:

„*Studenții macedo-români salută pe congresiști și sunt cu gândul și inima la înțeleptele lor decisiuni. Dorim înfrățirea fiilor gloriosei Rome. Trăescă Italia! Trăiescă frații noștri studenți italieni!*“

*

Roma, 6 Aprilie. Aséră membrii congresului au fost primiți în recepție în sala museului capitolului (primăriei). Sala era iluminată a giorno și cânta musica comună. Afluența era mare. Cei mai de frunte cetățeni ai Romei erau de față. Azi dimineață, la 11 óre, în sala curiaților, a fost mare recepțiune pentru predarea *steagului de onóre românesc*, studenților italieni. Solemnitatea a fost presidată de ministrul instrucțiunei publice, *Nasi*, și de prințul *Colonna*, primarul Romei. *Intrarea studenților români a fost salutată cu lungi aplause*. Studentul român *Iiescu* a ținut în italianesce un discurs, care a fost mult aplaudat. Au vorbit apoi studenții români *Vișoiu*, *Xeni*, *Orănescu* și *Capeleanu*. Vicepreședintele *Persico* a mulțumit, apoi ministrul *Nasi* a ținut un lung discurs, din care estragem următoarele:

„Voi Români, cari ați voit să lăsați tinerimei italiene un semn de frăție *vostre latină*, primiți prin graiul meu expresiunea viuei mulțumiri și a adâncii afecțiuni, ce are pentru voi totă tinerimea acesta. Voi, prin acest semn, nu ne spuneți numai, că *tinerimea română e unită cu a noastră* prin pactul societății „Corda Fratres“, dér ați și dovedit, că întregul spirit al poporului vostru vă urmăză în această Romă eternă, *mama comună a gintei noastre*. Și mi-se pare, domnilor, că în jurul acestui steag, falfăie totă poesia *Carmen Sylvei* (aplaude nesfârșite) *Trăescă România! Trăescă Carmen Sylva! O, Români!* și mie îmi este dat să afirm, că azi

ai ei, pe dealul capitolin, dimpreună cu tinerimea italiană e *spiritul întregii noastre țări*, e sentimentul poporului, ca și acela al înalților săi reprezentanți!“

La recepțiunea dată după solemnitatea predării steagului de către ministrul agriculturii *Bacelli* în onoarea studenților români, acel ministru a pronunțat următorul discurs:

„*Iubiți și valoroși Români!*“

„Mult mai mult decât marmora și bronzul, pe cari este gravată istoria, și mai bine, decât tradițiunile poporului, pe cari timpul adesea-orî le distruge, purtați voi în sângele vostru, reînviat de-a curmezișul atâtor generațiuni, o înaltă, profundă și neștersă convingere, *că voi sunteți fii acestei Rome*, căreia două-zeci și șapte de secole i-au dat dreptul de a se numi nemuritoare. Această nobilă fraternitate ne unescă deci cu voi și noi ne declarăm *mândri de valorea voastră și de nestrămătata voastră iubire*. Voi sunteți pentru noi o *avan-gardă latină nebiruită*, pentru orice eventualitate posibilă.

„Traian, acel împărat eroic, care viețuiesce și palpită în sufletele voștre, ca și în ale noastre, a asigurat legiunilor sale triumfătoare posesiunea țărilor invidiate și încântătoare. Tot ce este mare pentru voi, a fost făcut de Traian. Voi diceți, că Traian cu o tăietură de sabie a despiciat lanțul de munți, că rostogolirea zăpedii din vârful munților voștri este tunetul lui Traian, că calea laptelui din constelațiunii este calea lui Traian. *Bucureștii deci sunt Roma Orientului*. Din sufletele voștre pline de iubire se revarsă un lirism pentru antica patrie și din ele ies himnuri de fericire pentru Roma-mamă. Și *Carmen Sylva*, care întrece pe cei mai grațioși poeți moderni, amestecă cu anticul laur roman, ce poate încă încorona capul regelui vostru, rațele virtuților sale atât de încântătoare. Astfel istoria și poezia se contopesc în sufletul poporului vostru și crează între noi o legătură indestructibilă.

„Trăescă România!“

Revista politică.

În dieta ungară s'a început Joi dezbaterile *budgetului ministeriului instrucțiunii publice*. Din cuvântarea raportorului *Kammerer* aflăm, că acest budget va înghiți anul acesta cu 5 milioane mai mult, decât anul trecut, căci pe când anul trecut cheltuielile făcute cu școlile, bisericile etc. erau de patru-zeci și una de milioane opt sute de mii, anul acesta s'au ridicat la patru-zeci și șapte de milioane trei sute de mii corone. Din plusul de cheltuieli două milioane se vor cheltui pentru universitățile din Budapesta și Clușiu,

600,000 pentru gimnasia, ér două milioane și jumătate pentru școlile populare, mai ales pentru școlile de stat, ce se vor înființa în ținuturile locuite de *Români și Slovaci*, în comitatul Caraș-Severin și în comitatul Neutra

Ministrul *Wlassics* luând cuvântul a spus ceea ce am auzit deja de atâtea-orî din gura bărbaților de stat maghiari, că gândul și năzuința lui va fi, ca să întărească prin școli *cultura maghiară*, fiind-că convingerea lui este, că țera numai atunci va fi fericită, când cultura ungară va pătrunde în toate straturile populațiunii (!)

Deputatul *Rakovsky* din partidul popular l'a întrerupt în vorbire pe d-l ministru, rugându-l să spună statistica studenților după confesiune (de bună seamă să se vadă cât de tare s'a înmulțit numărul jidovilor pe la școli) și l'a mai întrebat, că ce are de gând să facă ministrul, pentru-ca să se dea copiilor în școli o *creștere religioasă morală?*

Ministrul însă la prima întrebare n'a răspuns de loc, ér la a doua a răspuns în doi peri, adică, că are el destulă (?) grije de creșterea religioasă morală, dér că înainte de toate trebuie formate caracterele copiilor. (Am vré să scim, cum se poate forma caracterul fără religie?), apoi să li-se înmulțescă cunoștințele (Ce folosesc cunoștințele fără Dumnezeu?) și mai pe sus de toate să li-se tipărească în inimă *spiritul maghiar* (Se înțelege, fără de *spiritul maghiar* în ziua de azi nu este mântuire!)

Tot în acea ședință un deputat calvin, cu numele *Veress*, a acuzat pe partidul popular, că este condus din afară, de către papa dela Roma, prin urmare nu este patriotic. La aceste cuvinte deputații din partidul popular au sărit, ca mușcați de șerp, și au strigat, că și ei sunt așa de buni patrioți, ca și Calvinii.

Curios lucru, că șovinistii, îndată ce nu ești de părerea lor, te învinovătesc, că nu ești patriot și că ești inspirat din alte țări. Partidului popular îi impută, că sunt conduși din Roma, Românilor li-au spus de-o sută și de-o mie de orî, că sunt inspirați din București, Sașii din Germania, Sârbii din Serbia.

Etă tocmai în aceeași ședință de Joi, a venit un alt deputat cu numele *Szivak* Imre și s'a năpustit cu aceeași acuzație în potrița bieților Slovaci. „In cestiunea naționalităților — dice *Szivak* — deosebesc două grupuri. Unul este grupul agitatorilor, care își capătă hrana din

străinătate. Asemenea agitatori sunt mulți printre Slovaci (deputatul *Vesovsky* îl întrerupe, dicând: Nu sunt!) *Szivak* continuă: „Ba sunt și, pe acești dușmani primejdioși ai noștri trebuie să-i zdrobim. Apoi mai este un grup, care vré să mergă împreună cu noi pe calea culturală. Pe aceștia trebuie să-i îndulcim“.

Etă, tot pe cordera veche se cântă și acuma în dieta ungară.

*

Reîntorcându-se spre casă din Veneția, *cancelarul Bülow* nu s'a dus direct la Berlin, ci a venit în Viena. Visitei acesteia i-se dă o mare importanță politică și e pusă direct în legătură cu afacerea reînnoirii *triplei alianțe*. Alaltăeri *cancelarul Bülow* a fost primit de Majestatea Sa monarhul. Audiența a durat peste o oră. Mai înainte de a fi primit de Majestatea Sa, *cancelarul german* a făcut o vizită și ministrului comun de externe contele *Goluchowski*, cu care a conferit timp de 1½ oră. *Bülow* a făcut vizite și altor bărbați de stat. S'era s'a dat în onoarea lui o masă la contele *Goluchowski*. Ieri dimineața *Bülow* a părăsit Viena, mergând la Berlin.

Se dice, că motivul cel mai de căpetenie al visitei *cancelarului german* ar fi diferențele serioase, ce există între Italia și Austro-Ungaria. Intre acestea e și faptul, că curtea italiană e foarte indispusă în contra curții din Viena, pentru-că cu pilejul călătoriei moștenitorului de tron austro-ungar *Francisc Ferdinand* în Italia, el a ocolit atingerea cu curtea italiană. Visita lui *Bülow* ar fi avut între altele scopul de a crea raporturi mai amicale între cele două curți. În urma acésta se vorbește, că *archiducele Francisc Ferdinand* va face cât mai curând o vizită curții italiene și prin acésta se va înlătura una din piedecile, cari îngreunază încât va reînnoirea *triplei alianțe*.

*

În Belgia a izbucnit o formală *mişcare revoluționară*. Acțiunea socialiştilor pentru stercerea dreptului de alegere universal s'a manifestat di-lele din urmă în demonstrațiunii și ciocniri sângerose pe strade. Conducătorii socialiştilor adunați la *Bruxella* (capitala Belgiei) au declarat, că la argumentele lor trebuie să se adaugă acum și forța. Asta au spus-o ei într'o mare adunare, la care au luat parte și trei republicani din Spania. Aceștia au fost espulsați din Belgia. O mulțime uriașă i-a petrecut la gară pe străinii espulsați. Toc-

mai atunci sosi trenul, care aducea pe regele *Leopold* din Biaritz. Poporul a însoțit pe rege până la palat, cântând cântece republicane și purtând stindarde roșii. Demonstrația s'a continuat până noaptea târziu. Masele de popor au cutrierat stradele, furia lui descărcându-se mai ales în contra clericilor. Biserica *jesuitilor* și o mănăstire au fost bombardate cu pietri; o cafenea fu jefuită, în timp-ce pe strade între poliști și turburători s'au întâmplat ciocniri sângerose.

Demonstrațiile acestea nu se mărginesc numai la capitala *Belgiei*, căci spiritele sunt turburate în țera întregă. Guvernul temându-se de nouă ciocniri sângerose, a rugat *Societatea Crucea Roșie* să pună la dispoziția guvernului toate mijlocele necesare. *Consiliul suprem al socialiştilor* a decis să dea un manifest, în care muncitorii să fie provocați, ca pe *Miercurea viitoare*, când se va desbata la cameră revisuirea constituțiunii, să fie toți de față pe strade și cu toate mijlocele să forțeze revisuirea.

Situațiunea devine din zi în zi tot mai serioasă. Căpeteniile socialiştilor țin discursuri ațîțătoare și vestesc, că decă guvernul se va opune introducerii votului universal, atunci nu numai clericalismului, ci și monarhiei i-se va face capăt. *Diarul socialist „Le peuple“* scrie, că muncitorii se înarmază și că mai mult de 30.000 muncitori nimeri se pregătesc a da năvală în contra capitalei. Din multe părți se anunță, că *reservistii* premăresc revoluțiunea și cântă „*Marseileisa*“.

În *Bruxella* s'a ținut alaltăeri un consiliu de ministrii presidat de regele *Leopold*. S'a hotărît aplicarea de mijloce extreme pentru sugrumarea orî-cărei mișcări. Ministru de război a dat ordin, ca în *Bruxella* și în orașele din provincie să se corvoce rezervele din 1898 și 1899.

*

Intre Italia și republica elvețiană a izbucnit un conflict diplomatic, pe urma căruia s'au rupt relațiile diplomatice între cele două țări. Acésta este cea mai nouă încercătură politică. Conflictul a fost provocat de un articol apărut în *diarul anarchist „Le Revolt“* din Genf. *Diarul acesta* a înscutat nu de mult memoria regelui *Umberto*. *Representantul italian Sîlvestrelli* a protestat la *consiliul federal* și a cerut să ia măsură în contra *diarului amintit*. La acésta guvernul elvețian a răspuns, ca guvernul italian să facă propunere de ur-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Veduvă....

— „Pune-mi șeuă! mâne 'n zori
Vréu s'ajung în țéră
Și 'ncolo 'nspre sêrbători
Te-oiu mai strînge érá.

Nu mai plînge; e 'nzadar
Când mă chiamă sôrtea,
Am să sbor peste hotar
Să mă lupt cu mórtea!

O, de 'l prind în mâna mea
Turcul nu-mi mai scapă;
Am să-l frâng ca pe-o nua
Și să-l dau pe apă!...“

Și-a plecat voinic spătos
Să-și ajute frații,
Ér în urmă-i furtunos
Clocoteau Carpații....

* * *

Era tómnă; ploii și vînt...
Frunzele 's în jale....

Ca o cruce pe-un momîent
Sta căsuța 'n vale

Și nevasta-l aștepta
Și 'l plîngea nevasta....
Vîntul dór îi mai spunea
Ce-i pe lumea asta.

A trecut o lună...., trei,
Și-a venit Ajunul,
Au mai mîngăiat'o-ai ei,
Și s'a dus Crăciunul.

Mai dădea la liturghii,
Mai plîngea pe cale,
Și prin nopțile pustii
Se 'nchina cu jale.

De 'ntîlnia pe popa 'n drum
Îi dicea: „părinte
Spune-mi ce-o mai fi de-acum,
Ce-a fost înainte...?!...“

Uite..., nu 'nțeleg... 'mi-e greu...
Toți sosesc din țéră
Numai Gheorghe, Gheorghe al meu
Nu mi s'arătără....“.

* * *

Era 'ntr'o dimineță de vară... și senină,
Din răsăritul lacom o geană de lumină
Se lasă 'nceet pe fruntea pădurii de pe deal...

Sub streșini rîndumica și 'ncepe ruga-i sfîntă
Și firea se deșteptă... și paserile cîntă,
Pe când vâlceaua își spune povestea pe [sub mal.

Apoi... în zări departe, cîtându-și o cărare
Voinicul Domn al țilei, stăpîn peste hotare,
Își sprijină pe-un munte bîtrînul său toiag...
Și mîngăios în urmă privirile-și îndreptă
Spre casa de sub cîstă, ce parcă stă și- [așteptă

Să-și vadă ér stăpînul călcându-i peste]prag.

Prin aer se resfață miresele 'nbătătoare...
Din deal răsună tóca, că-i și de sêrbătoare,
Și clopotele chiamă pe ómeni la 'nchinat...
Pornesc copii și mame, bîtrîni... cu toții..., [tot satul

Ci ea rămâne-acasă să-și legene băiatul,
Să-i cînte cîntec dulce, din suflet întristat:

Flori din deal și flori din vale,
'Mi-a eșit un cuc în cale,

Mi-a cîntat de dor și jale
Dormi cu mama, dormi....

Cucule, mutați-ai locul.
Orî de nu, cădô-ți-ar ciocul
Când o creșce busuiocul
Dormi puiule, dormi....

Flóre ruptă din grădină,
Dómnice sunt eu de vină
C'am rămas acum străină
Dormi cu mama, dormi....

Vîntul vine și se duce
Nici o seire nu 'mi-aduce
Și plîngînd îmi fac o cruce,
Dormi puiule, dormi....

Foicică fôie-albastră
Ca o flóre strînsă 'n glastră,
Stau orfană la feréstră
Dormi cu mama, dormi....

Vîntu 'n prîjmă 'mi face glume...
— Mi-a plecat bărbatu 'n lume...
Când Poiu mai chieama pe nume?
Dormi puiule, dormi....

Dormi vrăjit de vise sfînte,
Visurile se te-alinte,

mărire în sensul §-lui 42 din codul penal, căci altfel consiliul federal nu va face nici un pas. Representantul Italiei a răspuns din nou printr-o notă, în care a dispus între altele, că în Elveția nu se poate obține dreptate, acolo poate insulta oricine nepedepsit. Consiliul federal a respins cu energie nota și a pretins dela guvernul din Roma rechemarea ministrului său plenipotentiar. La rândul său Italia a respins pretensiunea Elveției, în urma căreia — după cum se telegrafizează din Berna — s'au rupt relațiile diplomatice între Italia și Elveția.

*

Ce o să mai însemne și asta? O telegramă din Odessa (part rusesc în marea Neagră) vestese, că flota rusescă de război din marea Neagră a primit ordin de mobilizare. Autoritățile marinei rusești lucrează cu cea mai mare iuțelă pentru echiparea vaselor de război. În magaziile marinei de război din Sebastopol se adună munițiunile în măsură mare. Pregătirile acestea au produs pretutindeni senzație.

Jidovii din România.

Sunt tocmai doi ani de atunci, de când Jidovii din România au început să facă mare gălăgie cu emigrările.

Când veniseră în țară, au intrat la graniță, ca niște hoți, încet, tiptil, pe furie, cei mai mulți fără pașaport, și după ce s'au înmulțit așa de tare, încât țara nu-i mai putea hrăni și fiul băștinaș al poporului au început să strige, că nu mai pot trăi de atâtea lipitori, jidovii au născocit emigrările, mințind, că sunt persecutați.

Și s'au luat grupuri, de 60—100 înălțați cu opinci, cu caré și cu corturi după ei, că ei vor merge pe jos până în America (sic).

Și au făcut atâtea tărăboi cu emigrările lor, încât gazetele jidovesci au umplut lumea cu vaiete și lamentări, că Românii sunt barbari și îi prigonesc pe jidovi.

Primul grup de emigranți a pornit la 19 Aprilie 1900 din Bêrlad. Erau 60 și au tipărit un manifest, în care se plângeau, că trebuie să plece din țară pentru tot-deuna, fiindcă nu-și pot câștiga pâinea de toate zilele și fiindcă nu sunt considerați ca oameni.

Și curios lucru, că tocmai în ziua plecării lor, au venit la moșia din Zorleni, de lângă Bêrlad, de trei-ori 60 de lucrători din Bucovina. N'ar fi putut rămâne jidovii, să lucreze ei la moșie, în locul lucrătorilor străini?

Așa! Dér cine a vădut jidov la cósă, la sapă, ori la alte lucruri grele? Lui îi plac lucrurile ușore și câștigul mare cu ostenelă puțină. Jidovul e „neam ales“ și decât nu mai găsește, ce ródé, țice că emigréză.

Să fi mers cu Dumneđu și să se fi întors, când îi vor fi chemat Românii. Ți-ai găsit. Unii au ajuns până la graniță, de unde i-au trimis înapoi, alții au ajuns până la Viena, unii pódé mai departe, vorba e, că toți s'au întors înapoi, unii aducând cu sine chiar și rude de ale lor. Va să țică s'au aședat éráși în țéră... Dér țéra trebuie să se îngrijósă de fiii săi și de aceea trebuie să aducă legi, cari să apere interesele Românilor. Așa au adus acum legea meseriașilor în care de bună sémă că se ocrotesc drepturile meseriașilor. S'a isprăvit. Éráși s'au umplut gazetele jidovesci din totă lumea cu văică-rări și cu înjurături, ér jidovii éráși s'au pus pe emigrări.

Publicăm mai la vale un articol luat din diarul „Apărarea Națională“, care se ocupă cu cestiunea de mai sus. Étä, ce scrie numitul diar:

Suntem antisemiți, o scie totă lumea, și nu avem nevoie să o mai repetăm, dér nu trebuie ca să se crédă, că suntem influențați numai de ideile noastre antisemite pentru a spune cele cari urméză în cestiunea emigrărilor. Vom discuta lucrul mai mult din punctul de vedere al evreilor, cari sunt de mai multă vreme stabiliți în țéra noastră și vom arăta, care este și interesul lor și conduita pe care ar trebui să o aibă față de emigranți și față de țéră în această cestiune.

Evreii din țéră, ca și cei din străinătate, caută a readuce pe tapet din nou cestiunea emigrărilor, folosindu-se, ca de un motiv, de legea meseriașilor. În acest scop au și început prin deosebite diare filosemiate românesce să agite cestiunea, organizând mică intruniri, prin Capitală și prin provincie, și anunțând sistematic mai în fie-care și plecarea unui „nou grup de emigranți“, — care în realitate nu emigréză.

Apoi au început să strecore informațiunile tendențioase în diarele străine filosemite, din Budapesta, Viena și Paris. Chiar în numé-ul sosit éri, bună-óră, diarul „Le Temps“ are o lungă telegramă, care anunță că în masa evreilor din țéră „se desenéză un curent pentru emigrare atât de violent ca și cel de anul trecut“.

Așa stând lucrurile, ne mirăm cum evreii stabiliți de generații în țéră au conduita incalificabilă și contrar intereselor lor, ca să favorizeze campania, pe care amenință să o deslănțuésă din nou, în străinătate, contra noastră, pe cestiunea emigrărilor.

Prin această campanie ei vor să ne oblige a împedeca emigrarea și datoriz evreilor statorniciți definitiv și de mult aici este tocmai, ca să o favorizeze.

Departé de a porni campanie în contra României, ei ar face mai bine, ca să facă străinătatea să ne dea concurs pentru a face mai lesne posibilă și cât mai număróse emigrările.

Am spus, că acesta ar fi în interesul lor, cum este și al țerei. Într'adevăr, ori-ce evreu născut în țéra acesta, séu a cărui familie e stabilită aici de mai multe generații, trebuie să recunósă, că la o populație de 5 milioane și jumătate locuitori e colosal de mare numărul de 500.000 (minimum) de evrei. Cei cari emigréză, sunt cei fără căpétăi, vagabonții, acea numărósa populație flotantă, care mișue în Moldova, și care spre a trăi trebuie séu să extórcă bani dela coreligionarii lor mai bogăți, séu să se dedea la tot felul de expediente, jafuri și escrocherii.

Interesul evreilor, cu óre-care drepturi la vechime în țéră, este ca să faciliteze cât mai mult scurgerea din țéră a acelei populații de haimanale și de miseri.

Și rezolvarea cestiunei evreesci nu se va puté face, decât atunci, când vor fi emigrat cel puțin trei părți din totalul populației evree care se găsește acum în țéră.

Marele număr al acestei populații venită de câți-va ani în țéră, este alcătuită din acele elemente suspecte, cari au fost alungate din toate țérile, séu nu au putut să se căpétuésă nicăiri. Această populație este o năpaste pentru evreii de mult stabiliți aici și este o primejdie pentru țéră. Făcând interesul lor, aceștia ar aduce și țerei un serviciu, decât, în loc de a favorisa campanii de ponegrire a străinilor, ar căuta pe toate căile să lucreze pentru ca emigrările să fie cât mai număróse și mai dese.

Étä ce conduită credem, că trebuie să aibă evreii, cari aspiră să devie pământeni își dic patrioți și își înțeleg interesul.

SCIRILE DILEI.

— 30 Martie v.

Albumul fotografic al armatei române va apăre în curénd la București. În capul Albumului vor fi reproduse două tablouri în oleiú, cari se află la Palat: „Trecerea Dunării de cătră armata română“ și „Regele înainte Calafatului“. Printre oficerii regimentului 4 de roșiori va figura principesa Maria, comandanta de onóre a regimentului; ér printre cei ai regimentului I de geniu, prințul Carol, ca șef de pluton. Prințul Ferdinand va fi reprezentat în capul divisiiei a 4-a de infanterie, pe care o comandă.

Adunări învățătorești. Despărțământul Bocșa al reuniunii învățătorilor români gr. or. dela școlele confesionale din diecesa Caransebeșului, s'a întrunit în adunare generală în Bocșa-montană, la 2 Aprilie n., sub presiul președintelui Ioan Marcu. — Despărțământul Lugoș, al ace-

leiășii reuniunii, va ține adunarea sa generală în Lugoș la 12 Aprilie n., sub presiul președintelui dr. George Popovici. Intre altele, învățătorul George Joandrea va ceti o lucrare intitulată: „Vincențiu Babeș ca inspector de școle“.

Fișpani noi. Désy Zoltan, vice-șpan din Tergu-Mureșului, zilele acestea va pleca la Deșiú spre a-și ocupa postul de fișpan, la care a fost numit de curénd; de asemenea și contele Bethlen se va duce din Deva ca fișpan în comitatul Torontal.

Marele incendiu din Pétra-Némțu. În nóptea de 8 spre 9 Aprilie st. n. a izbucnit un foc în orașul Pétra-Némțu. Se aprinsese casa lui Nic. Munteanu din str. Carol. După un timp fórte scurt deja vr'o 20 case erau cuprinse în flăcări. Pompierii au desvoltat o energie fără seamén, să oprésă incendiul de a-se întinde. Mii de ómeni se adunaseră la fața locului. Țipete îngrozitóre răsuna în toate părțile, număróse femei au leșinat. Sublocotenentul Vasiliu, comandantul pompierilor, eșise dintre ruinele arđinde ale unei case cu un copil în brațe; copilul era încă în viétă. Un număr de 35 familii (140 suflete) au rămas pe drumuri în cea mai mare miserie. Din cele 20 case arse numai 8 au fost asigurate. Victimele fiind în mare parte evrei, rabinul Loebel s'au adresat alianței israelite din Viana pentru ajutor. Substitutul Ionescu a deschis o anchetă. Bănuind, că focul a fost pus, s'a ordonat arestarea mai multor persóne.

Arderea unei comune. În comuna Bega St. Georgiu din comitatul Torontal a izbucnit éri un foc teribil. Focul este cu neputință a-l stinge. Totă comuna e amenințată cu pustiire.

Dislocare de trupe. În locul celor 2 batalióne a reg. 63 din Bistriță, cari au fost trimise în Bosnia, zilele acestea au venit la Bistriță alte 2 batalióne din Viena. Aceste batalióne fac parte din reg. 82 din Ciuc-Sereda și au fost de câți-va ani comandate la Viena.

Un honved maltratată de mórte. Am amintit la timpul său despre un cas petrecut la Oradea, unde sergentul de honveđi Magyar Ghórgy a bătut și maltratată așa de tare pe bietul recrut român Florian Per, că acesta a murit pe urma bătăilor și schingiurilor. Acuma ne vine scirea dela Oradea, că sergentul bătăuș a fost condamnat la 4 ani temniță de cetate.

Superstiția. Notarul din Corpa, Al. Popovici, a murit zilele acestea subit, adevăc l'a lovit apoplecsia. Notarul avea o slugă bătrână, care așa de tare s'a sgduit sufletesce de mórtea năpraznică a stăpânului său, încât în ziua înmormântării s'a îmbolnăvit și el și în frigurile, ce le avea, aiurând striga mereu pe stăpânul său. Din

Să te faci băiat cuminte
Dormi cu mama, dormi....

Cresci și mi adu zile bune
Și s'ascuți tu ce țioiú spune,
Cam să-ți fac o rugăciune
Dormi puile, dormi....

Elei, Dómne fă-mi-l mare
Să mi-l véd voinic călare,
Să-l trimiți peste hotare
Dormi cu mama, dormi....

Să te-avinti ca o săgétă
Colo 'n țéra depărtată,
C'ai avut și tu un tată
Dormi puile, dormi....

De-l găsești să-i spui să vie
Că-l așteapt pe la chindie,
Că mi-e greu în veduvie
Dormi cu mama, dormi....

Și de-o fi trudit, sërmanul,
Iai din mână buzduganul,
Și să-mi faci fărîmî dușmanul
Puișorul meu!

Z. Bársan.

Obiceiuri la morți,

în comuna Ibanesci, comitatul Mureș-Turda.

Iubite Amice,

De câte-va zile sunt acasă. Acasă la sate. Tu, care locuiesci într'un oraș, nu înțelegi ce va să țică la sate. Livezile verđi, sberetul oilor când se întorc dela pășune amestecându-se cu sunetul plăcut al talanșei, echoul repetat de lătratul unui căue, apoi liniștea aceea tainică, te face să uiți totul, să uiți neplăcerile avute ale lumii. Uiți totul și toate, și ești fericit.

Sunt acasă. Murmurul liniștit al văii din fundul grădinei mă légănă, până-ce adorm la umbra nucului bătrân. Dinaintea casei un plop vecinic doinesce. De mult l'am audit, dér pare-că și acum îi înțeleg vecinicul plâns. Cóstele munților din apropiere imi surid cu verdéța lor. Câte fragi nu culesesem la sinul lor! Dér să le las acestea și să-ți scriu alt-ceva.

Într'una din epistolele trecute m'ai rugat să-ți descriu vre-un obiceiú al țeranilor din satul meu. Acum fiind acasă și neavând de lucru, mă apuc să-ți descriu, așa după cum voiú puté, obiceiul dela morți.

Mă voiú nisui, ca acest obiceiú să-ți descriu așa după cum l'am vădut. Ascultă dér!

Decă móre cineva, lucrul cel dintăi e, ca să-l spele. Încăldesc puțin apa și apoi îl spală. Spălătorii de obiceiú capétă câte-o cămașe de a rēposatului. După-ce l'au spălat, îl pun pe o laiță (scândură mai lungă) îmbrăcat frumos, în mijlocul casei. Îmbrăcămintea e de sərbătóre. Decă mortul e mai sërac, atunci îl încălță în așa numiții „șolovari“, cari nu sunt alt-ceva, decât ciorapi făcuți din pânză de casă. De regulă îl îmbracă în hainele cari le-a avut mai dragi. Îl aședă cu mânilé pe pept, ér pe pept i-se pune o icónă, mai cu sémă icóna Sf. Nicolae. Pe icóna acesta se pune o lumină de cêră, care arde până la închiderea cosciugului.

Decă respectivul a murit după ojină, atunci în aceeași di nu se mai trag clopotele. Îndată-ce e gata cosciugul, séu „copârșeu“, după cum se țice pe la noi, vine preotul și după scurte rugăciuni îl pun în cosciug, așa după cum a fost pe laiță.

S'apropie sêra. Amicii și cunoscuții rēposatului se duc la priveghiú. (La noi se pronunță „privechi“). La casa mortului se

adună tineri, bătrâni, fete, neveste și babe. Cel care intră în casa unde se află mortul, își face cruce și țice: „Dumneđu să-l ierte“ séu „Dumneđu să-o ierte!“ Îmi aduc bine aminte, cum mama imi spunea, când eram mai mic și mergeam la priveghiú, să nu uit să-mi fac cruce și să țic: „Dumneđu să-l (să-o) ierte“, căci, țicea ea, de nu-i țice, te vor crede fără minte.

La priveghiú bătrânii se pun la masă. Fetele și nevestele mai pe lângă vatră, pe când feciorașii mai sburdalnicii glumesc prin tindă și sperie babele când vin.

Bătrânii povestesc despre una alta. Despre vreme, despre bucate, ér decât rēposatul e mai de vêrstă, atunci unul altul își povestesc lucruri, întâmplări din viața lui. Ajung la mórtea rēposatului și cu toții compătinesc nevasta séu orfanii rēmași după el. Îi mângăe pe cei triști țicând: „Ce să-i faci, decât așa a vrut Dumneđu. Îi face ce-i puté“. Decă a murit vre-un copil, mângăe părinții țicând: „Ce să-i faci, decât lui Dumneđu i-a plăcut mai mult ca noué“. Vorbind așa una alta, se mai jócă și în cărți. De cele mai de multe-ori în „porc“, une-ori „două-deci și unu“ pe nuc.

faptul acesta ómenii au început să răs-pândescă vestea, că notarul nu se póte odihni în mormént și mergénd nóptea au desgropat morméntul și au strépuns inima notarului cu o furcă de fier. Gendarmii auđind de acésta, au arestat pe țéranii superstițioși (cari cred în lucruri deșerte) și i-au escortat la Caransebeș.

Asasinat și jaf într'un tren. O femeie din Monte-Carlo, cu numele Gertrud Hirschbrunner, de loc din Berna, plecase deună-đi din Nizza, într'un cupeu de clasa II. Ea avea la ea o sumă însemnată de bani. Aprope de Ventimiglia, a fost găsit pe șine cadavru Gertrudei, străpuns de o mulțime de lovituri de cuțit. Ușa cupeului în care se afla victima era deschisă, și pe ușă se aflau numeroase urme de sânge. Asasinul a dispărut fără a i-se puté da de urmă până acum.

Patru-spre-dece ăile fără hrană. Se scrie din Berlin: O femeie, în vârstă de 52 de ani, văduva îngrijitorului de cimitir Iănicke, a putut trăi fără să ia în gură nimic timp de 14 ăile. Vecinii nu mai dăseră ochi cu văduva de vre-o șapte ăile: ei credeau, că ea plecase la rude și de aceea o vreme nu s'au mai interesat de sórta ei. Într'o ăi însă, intrigați peste măsură, deschiseră ușa ódăii, unde locuia văduva și o găsiră lungită în pat; ei crederă, că e mórtă. Un medic, chemat în grabă, constată o mare slăbiciune a inimii și ordonă transportarea femeii la spital. Făcându-se cercetări mai amănunțite, se constată, că văduva fusese lovită de o paralizie și a trebuit să stea în pat nemăncată timp de 14 ăile.

Teatru popular științific Urania înființat în anul 1888 ca grup V (științele naturale) de către cartelul elvețian a amicilor culturii populare, va da sub conducerea profesorului G. Müller trei reprezentațiuni în Brașov. Aceste reprezentațiuni vor avé loc în ăile de 18, 20 și 21 Aprilie în sala de concerte a Redutei. (Espeđițiunea lui Nansen; O privire în adăncimile mării, Minunile astronomiei) Înțre-prinderea lucréză la lumina proprie (forță de 2400 luminări). Asupra reprezentațiilor Uraniei vom mai reveni.

Unde se mănâncă eftin și bine? La Stefan Moldovan, Brașov, Têrgu Boilor (Isvorul de bere). Loc de întélnire pentru cei din oraș și provincie.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinării și alte părți ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se *spiritul și sarea A. Moll*. Prețul unei sticle 1 Cor. 50 fil. Se trimite ăilic cu rambursă postală de farmacistul și lif-rantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincia se se céră Spiritul A. Moll, provédut cu marca de contravențია și subscriere.

Convocare.

Despărțéméntul *Aiud* al Reuniunii inv. gr. cat. Din archidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, prin acésta se convócă în sensul §§-lor 13 și 21 din statute la adunarea de primăvară în Teiuș la 16/29 Aprilie, a treia ăi de Pasci, pe lângă următoarea

Ordine de ăi: 1) La órele 8 a. m. participarea în corpore la serviciul divin. 2) La 10 óre a. m. prelegere practică, ținută de d-na Laura Crișan în școla de băeți. 3) Deschiderea adunării. 4) Apel nominal. 5) Cetirea și verificarea procesului verbal. 6) Disertațiune ținută de Rev. D-n protopop Ioan Maior. 7) Incassarea taxelor dela membrii vechi și susceperă de noi membri. Raportul cassarului. 8) Alegerea oficialilor pe anul de gestiune 1902/3 a 2 delegați pentru adunarea generală și ai delegației în comitatul central. 9) Defigerea locului și timpului pentru ținerea proximei adunări. 10) Eventuale propuneri. 11) Alegerea a 2 membri verificatori. 12) Închiderea adunării.

La acésta adunare sunt rugați a participa toți membrii reuniunii, On. directori de școli, precum și toți cei-ce se interesează de cauza învățăméntului nostru popular, doresc înaintare și progres și voesc a contribui la cât mai urgenta emancipare a clasei învățătorilor noștri, pentru a ajunge nivelul reclamat de spiritul timpului, ținénd pas cu învăț. națiunilor culte.

Doritorii de a participa la prânđul comun, sunt rugați a se anunța la subscrisul până în 27 Aprilie n. Coverta 80 cor.

Teiuș, în 1 Aprilie 1902.

Cornel Crișan,
președinte.

ULTIME SCIRI.

Bucurescă, 12 Aprilie. Regele României a acordat la 47 profesori dela universitate și gimnasii diferite grade ale ordinelor „Steaua României“ și „Coróna României“, între cei decorați vedem și pe următorii: D-l Solomon *Haliță*, inspector al învățăméntului primar, profesor la școla normală din Galați (originar din districtul Năsăudului) „*Coróna României*“ în gradul de ofițer; D-l Leonte *Moldovanu*, profesor la liceul din Brăila (originar din Șinca-veche-Făgăraș) și d-l Cornel *Guşău*, profesor la liceul din Brăila (originar din Poșorta-Făgăraș), amândoi acești din urmă „*Coróna României*“ în gradul de cavaleri.

Bucurescă, 12 Aprilie. Un ăiar de aici anunță, că 40 de comitete macedonene s'ar fi declarat a revoluționa Bulgaria și a se atașa la Sarrafoff.

Literatură.

„*Rugăciune de pocăință*“ către Domnul nostru Iisus Christos și cele 12 Vineri mari de peste an. Folosi óre pentru orf-ce creșt. în Brașov 1902. Prețul 20 bani cu porto cu tot. Se află de vândare la *Tipografia A. Mureșanu*.

Apel.

Subscrișiți în numele poporului gr. cat. din comuna Kebele-Szt.-Jván, situată lângă M. Oșorhei, comună bisericească constatătoare abia din 33 familii, cari sunt constrinși să trăescă și să-și susțină religiunea lor strămoșescă în mijlocul altor confesii și națiuni, în cauza următoare apelăm la bună-voința și generositatea inimilor române.

De present ne aflăm în r'o stare tristă. Mica-ne biserică, edificată din lemn la anul 1743 fiind într'o condițiune atât de slabă și umilită, încât ținerea serviciului divin întréna era imposibil, prin sentința protopretorială din 24 Octomvrie 1899 Nr. 6559 este închisă. Dela acel timp într'o locuință privată ținem serviciul divin.

Când în acest loc fără jertfirea intereselor noastre confessionale și naționale edificarea unei noue biserici n'o putem amana. mai desperați caută să vedem, că suntem prea puțin și sêraci, ca să putem ridica o biserică cât de mică unde să ne rugăm Tatălui ceresc.

Am fost siliți a cere dela Escelența Sa D-l ministru interne concesiune de a aduna în înrêgă țera elemosiuă în favorul noștri edificând biserică.

După-ce numai cu puterile noastre materiale nu ne putem vedea realizată dorința, suntem constrinși a ne întorče și a cere ajutoriul vostru Iubiți frați!, de o limbă și de un sânge, rugându-vă să vă îndurați a veni întru ajutorii cu obolul vostru! Ascultați-ne glasul nostru rugător și cari iubiți pe Dumnezeu, întindeți-vă dreptele vóstre ajutătoare! Și nouă ne cade bine în casa Domnului a ne ruga! Suntem sêraci, numai cu ajutorul mai multe comune filiale ne putem susține preot și cantor, neavéni biserică noastră nici un isvor de venit.

Ofertele mariimóse de contribuire se vor cuita cu recunoștința și mulțămită prin ăiare.

Al Prea On. Domniei Vóstre,
Kebele Szt.-Jván, în 13/III. 1902.
(posta ultimă: Maros-Vásárhely).

plecați servi
Vasile Tătar, paroch.
Dumitru Tătar, curator primar.

Mulțămită publică.

Subscrișiți, în numele curatoratului și credincioșilor bisericeii gr-cat. din *Șercaia*, venim și pe acésta cale a aduce sincerile mulțămiri tuturor, care au binevoit a contribui cu dinarul lor pentru procurarea unui clopot, pentru biserică noastră, și anume:

George Gross comp. Schneider 20 cor. Kis Szabó Ferencz 20 cor., Martin Liehn 12 cor., Simion Covoran Nr. cas. 248,—10 cor., Iosef V. Kraus 10 cor., Francisc Schneider apotecar 10 cor., Martin Miklos Nr. c. 84—10 cor., Michael Teutsch 10 cor., Adele Farkasházi 10 cor., Ioan Danhamer 10 cor., I. Romanțian apotecar Făgăraș 8 cor., Matei Grecu 8 cor., Dr. Benedek Arthur 6 cor., Ioan Onygart 10 fileri, Ioan Krauss Nr. 113 6 cor., Ioan Roth capelan pensionat 1 cor., Adolf Henrich 2 cor., Gavrilă Borzea 3 cor., Teobald Wolf 4 cor. vęd. Lagler Roza 80 fil., Georg Gross Nr. 117 — 2 cor., Karl Haner 1 cor., Ioan Teutsch Nr. 144 — 2 cor., Ioan Gross 2 cor., Ioan Gross, sen. 1 cor., Ioan Gross Nr. 143 1 cor., Nicolaus Liehn 1 cor., Georg Gross Nr. 64 1 cor., Ioan

Gross 1 cor., Michael Knal croitor 2 cor., Ioan Teutsch 1 cor., Dr. Andreiu Micu adv. Făgăraș 2 cor., N. N. 4 cor., Szabó Iosef 4 cor., Toma Nicolau 1 cor., Ioan Henrich 2 cor., Hochmau Isidor 4 cor., Karl Monch croitor 3 cor., Ioan Kirr capelan 2 cor., Ioan Tălmațiu 4 cor., toți din Șercaia.

Ioan Chiușdea 1 cor., Lazăr Popa 1 cor., ambii din Șinca-nouă.

Vitályos Gyula not. cerc. 1 cor., Emil Pop not. 1 cor., Agaton Popa 1 cor., George Proca 1 cor., Ioan Flucus 1 cor., toți din Șinca-veche.

Sofron Prună inv. 4 cor., Ioan Petrișor inv. pens. 1 cor.; D-șóra Iuliana Darvas inv. 1 cor.; Bartolomeu Vișoi inv. 1 cor.; Elie Grămoiu 1 cor.; toți din Vaida-Recea.

George A. Cosgarea 20 cor.; N. N. 10 cor.; George Șandru Boer 2 cor.; Stefan Boer 2 cor.; Irodion Boer 3 cor.; toți din Vad.

Tot deodată aducem mulțămiri celor ce au binevoit a contribui la înfrumșetarea sfintei noastre biserice, și anume:

La cumperarea unui candelabru din bronz aurit cu 12 lumânări în prețul de 200 cor. a contribuit Sr. D. Dr. Pompeu German medic cercuale în Șercaia 100 cor. (restul până la 200 cor. cassa bisericeii). Dómna Ana Volfshaut a procurat un prapor în prețul de 60 cor. și un tetrapod 40 cor. Dl. Mateu Grecu comisar de drum în Șercaia două icóne împératești în preț de 60 cor., văduva Eva Șiulea un lumânar în altor din argint de China în preț de 80 cor. Ioan Borger și Stimata i soție: a) o înmormântare, b) o cruce de argint, c) o cădelniță, d) o icónă a sfintei Treimi, e) o copie și tóte aparținătoarele, tóte în preț de 160 cor. toți din Șercaia. Dómna Zinca Roman din Făgăraș, două feșnice înaintea altarului și perdelele la ușile altarului în preț de 68 cor.

Veress János morar în Șercaia, una s. Evangelie cu litere latine în preț de 26 cor. Ioan C. Prună și Ana Zacharie din Șercaia au plătit ramele alor două s. Treimi cu 12 cor. Domnul Jaques Osvald și familia din Bucurescă (România): o față de masă din mătase grea de Italia, pentru Prestol, și 4 lumini de céră, tóte în preț de 200 cor. Precum și altor măriniimóși creștini, cari au donat s. biserice icóne moderne și alte lucruri frumoșe. D-șeu să le răsplătescă cu darurile sale ceresci.

Șercaia, 25 Februarie 1902.

Petru Langa, paroch gr. cat.
George Vlad, în-ășător gr. cat.

Din istoricul comunei Vidraséu.

— Fine. —

Partea cealaltă a hotarului Vidraséului e pe deal spre mēdă-ăi și se întinde printre hotaréle comunelor vecinase a Chirileului, Sănpaulului, Buzașbeșineului, a Michii, a Cerghidului-mare și a Cerghizelului. Hotarul Vidraséului e comasat din primăvara anului 1894. Inginer de comasare a fost Onoriu Tilea, ér măsurător al hotarului Ilie Dop, ambii Români.

Apă de beut, afară de cea din Muréș și Nieragiu, se află în mai multe isvóre în partea hotarului de pe deal, și cu deosebire

Când eram mai mic, scii ce făceam? Dela toți cari câștigau, ceream nuoi și le mănecam.

La celalalt capét de masă o cétă de ștreqari, nisce băiețandri de 12-15 ani se jócă „*de-a plăselele*“. Un joc fórte curios. Un bețișăș de grosimea degetului arătător și lung de 6-10 cm., crepat în două. Pe dosul unei părțicele se face o creștătură; acésta însemnéză 5, ér pe cealaltă parte se încreștă un 10 roman. Acésta însemnéză 10. Pe lângă acestea mai trebuie o lingură bună de lemn. Acum se începe jocul. Jucătorii se aședă în jurul mesei. Pe rënd iau ei lemnele, le pun așa, ca să se potrivească, adevă fețele crepate să le împreune. Le ridică și le dau drumul să cadă pe masă. Acela, căruia i-a succes, ca améndoné părțicelele să fie séu cu scórța séu cu părțicele netede în sus, e numit „birău“.

„Birău“ ia lingura în mână. Toți cari urméză, ridică și dau drumul „plăselelor“, ér decă îi cade 5, atunci capétă 5 cu lingura în palmă. Decă îi cade 10-cele, atunci capétă 10 lovituri în palmă dela birău. Toți capétă, până când unuia îi succede să fie și el birău. Birăul vechiú îi predă birăia cu o singură datătură. De sine se înțelege,

că birăul vechiú e necăjit pentru-ce i-se ia funcțiunea și de aceea îi cãrpesce una sdravénă. Dér cu atăt mai réu pentru el în cazul când noul birău ajunge cu birăia până la el, ér lui îi cade 5 séu 10, atunci capétă de cele pipérate. Ceialaltii — când nu capétă — rid de se prăpădesc. Ríșul nu ține mult, căci în curénd ajunge rëndul și la el.

Gluma se îngroșă dela o vreme. Din ce în ce dau mai tare. Lingura ajunge la un blăstémat. Pentru-ca gluma să fie și mai mare, începe: „Totoiú da, totoiú da, pânăoiți începe a numéra, nu te bate lingura, că te bate vina ta, că nu te scii juca num.....a“. Acésta o ăice până ce póte ținea răsufierea, dér dând în continuu. Și așa îi numérá 5 séu 10, după cum a avut norocul.

Rënd pe rënd se satură, căci îi ustură palma și încep a-se codi. Să lasă. Ce să facă? De a „*matroșă*“ copii! Un joc la care e bine se ai spate late.

Să pun rótă jos în fața casei. Peste picioare pun nisce tóle. Își ridică genunchii așa, ca pe dedesupt ștergarul înodat cum se cade, să se póta da cât de iute

mai departe. Se pune unul în mijloc. Ștergarul înolat se dá pe sub genunchii, fără să observe cel din mijloc, la cel dela spate. Acesta, fără multă gândire, țil cãrpesce sdravén de vre-o câteva-ori și — drum ștergarului mai departe. Cel din mijloc sare la el și de i-i prinde „*matroșă*“ la orf-care, acela trebuie să stee la mijloc. Dér până sare la cel care a dat, „*matroșă*“ e la cel dela spate și dá-i una, două.

Aici trebuie să fi sprinten, iute, ca să poți prinde „*matroșă*“ la unul, ca să-l poți pune în locul tēu. Ér acum n'ai decăt — decă poți — să-i dai îndérét indoit ce ția-dat.

Până când aceștia se jócă, fetele de pe vatră și de lângă cuptor încep să cânte pe o melodié înduoșătoare:

De-o lună de-o săptămână
Umblă mórtea prin grădină,
Rupt'o mēr din rădăcină,
Și pe N. N. din inimă.
Strigă mórtea la ferestră:
Eși tu N. N. pân' afară.
— Eu afar' nu pot eși,
Că nu mă pot despărți
De dragii părinții mei
C'am trăit bine cu ei.

Strigă mórtea a dcua-óra:
Eși tu N. N. pân' afară.
— Eu afar' nu pot eși,
Că nu mă pot despărți
De dragii frățiorii mei,
C'am trăit bine cu ei.

Strigă mórtea a treia-óra:
Eși tu N. N. pân' afară.
— Eu afar' nu pot eși,
Că nu mă pot despărți
De dragii surorii mele,
C'am trăit bine cu ele.

Strigă mórtea a patra-óra:
Eși tu N. N. pân' afară.
— Eu afar' nu pot eși,
Că nu mă pot despărți
De dragii vecinii mei
C'am trăit bine cu ei.

Strigă mórtea a cincia-óra:
Eși tu N. N. pân' afară.
— Eu afar' nu pot eși,
Că nu mă pot despărți
De dragii vecinii mei
C'am trăit bine cu ei.

Mai stau puțințel, apoi ér începu:
Tu mórte aici ce-ai cătat
Că noi nu te-am așteptat.
Să fi mers pe drum de pétră
La copiii făr' de tată!
Să fi mers pe drum de aramă
La copiii făr' de mamă.

de isvor din via fundațiunii mai sus
de lângă drumul de țără, „Recea“,
apă ca de munte minunat de bună, lim-
pede și mai ales vara e foarte rece, din care
cauza se și numește *Recea*.

Apa din isvor se adună într'un basen
măd de piatră cioplită de-asupra acoperit
cu o lespede de piatră, ăr din basen curge
o cinternă de lemn afară. Isvorul
acesta se află sub un deal spre miadă-nopțe
în jurul cărui se află o mulțime de arbori
înălți, din care cauză isvorul e tot-deuna la
umbră. Călătorii cari trec pe drumul țării
în sus și în jos, cu deosebire vara, ajun-
gând la isvorul *Recea* se opresc de-și stă-
mână setea. Dela acest isvor, cam la o de-
partare de 500 metri pe deal spre sud, se
găsește un alt isvor cu apă foarte bună de beut
cu numele „fântâna Grecului“, care apă o
fotosec sătenii vara când sunt la lucrul
câmpului în partea aceea de hotar. Acel
isvor însă fiind comunal, nu e conservat
deapă cum ar merita, ci e cu totul negli-
gent, e numai în pământ și neînchis, din
care cauză vara se mai scâlde în el și câni-
plourarilor.

În hotarul Vidrasăului nu sunt păduri,
din care cauză lemnele de stejar de edificat
și lemnele de foc le cumpără oamenii cu
laun scumpi dela proprietarii pădurilor din
comunile Buzașbeșineu, Cerghizel, Tirimia-
mare și din Tergul-Mureșului. Dela via
în care se află isvorul *Recea* în sus pe deal,
spre sud-vest, se întinde un șes frumos, mai
mult lung decât lat. Pe acel șes în partea
de câtră ost într'un cerc mare, se află o
mulțime de bușăți de urne de pe timpul
Romanilor, strămoșii noștri, de unde se
vede și se presupune cu totă probabilitatea,
că în locul acela a fost un cimitir Roman.
Dela istorie e lucru cunoscut, cum-că Ro-
manii își ardeau morții, ăr cenușa o adu-
nau într'o urnă, care apoi o îngropau în
pământ. Urnele erau făcute din pământ lu-
tos, în forma oțelilor de acum, grose de un
deget, la gură mai stricte decât oțele și
arse bine în foc. Pentru oameni mari erau
și urnele mai mari, ăr pentru copii urnele
mai mici.

În același loc, adică în periferia ci-
miteriului Roman din hotarul Vidrasăului,
în mai multe rânduri s'au aflat lanțuri de
zale rotunde de aur după cum arată forma
lor de pe timpul Romanilor. În copilăria
mea prin anii 1830--1832 pe timpul sece-
rișului o femeie secerând, a aflat un lanț
de vre-o două-deci de zale de aur. Femeia
a pus lanțul în trôca în care era culcat
copilul ei sugător și a secerat mai departe,
dér venind de câtră miadă-nopțe o ploie
mare, femeia a luat trôca cu copilul pe
cap și a fugit pe deal în jos până la ospătăria
de lângă drumul țării, aproape de
via cu isvorul *Recea*. Cum a fugit femeia
pe deal în jos și ploia cădea pe copil în
trôcă, copilul s'a mișcat și lanțul a căzut
jos din trôcă, fără ca femeia să fi observat.
Un om cu numele Pușcaș fugind și el dela
secece pentru ploie câtră ospătăria menționată
a aflat lanțul de aur, și l'a pus bine. La
ospătărie s'au adunat mai mulți oameni dela

secece, dér femeia, care a fost aflat lanțul,
creșdend că acela se află în trôcă lângă co-
pil n'a mai căutat de lanț, ca să nu scie și
alți oameni ce a aflat ea. După-ce a mers
acasă, a căutat lanțul în trôcă, ca să-l arate
bărbatului său, dér neaflându-l, sormană fe-
meie de supărare s'a bolnăvit.

La început nu s'a știut cine a aflat
lanțul. Mai târziu, după vre-o câte-va luni,
Pușcaș a dus lanțul în Tergul-Mureșului și
l'a vândut, ăr după un an de zile s'a cum-
părat două vaci. Cu ce preț și cui a
vândut Pușcaș lanțul, nu s'a putut afla, dér
fiind Pușcaș mai înainte om sărac fără avere
și locuia într'o casă a eclesiei gr. unite, s'a
presupus, că el a aflat lanțul, însă nefind
nici o dovadă, sormană femeie a rămas fără
lanț.

Cam prin anii 1836 - 1837, un alt om
din Vidrasău, tot în periferia cimiteriului
mai sus descris, a aflat un lanț de aur din
6 zale rotunde neîncheiate la olaltă, ci, fiind
capetele zalelor mai subțiri, erau date peste-
olaltă și așa atârdate una de alta. Acele
zale de aur le-a cumpărat tatăl-meu. Într'o
Joi venind la mine în Tergul-Mureșului
unde mă aflam la școlă, mi-le-a arătat, le-am
luat în mână și m'am uitat la ele, apoi
le-a luat dela mine, s'a dus cu ele câtră
piață și le-a vândut nu știu cui și cu ce
preț.

În anul 1853 un alt om din Vidrasău
cu numele Sas Ion, tot în periferia cimi-
teriului de mai sus, a aflat un lanț de aur
de 6 zale rotunde, neîncheiate și nelipite,
ci capetele mai subțiri date peste olaltă și
așa atârdate una de alta. Sas Ion s'a dus
cu două zale la Tergul-Mureșului și le-a
vândut la un neguțător cu 6 fl. m. c. și a
spus neguțătorului, că acasă mai are încă
patru zale de acestea. Neguțătorul i-a dis-
să i-le aducă, că le va cumpăra. La septem-
măna Sas Ion s'a dus cu cele patru zale
la neguțătorul respectiv. Dér ce să vedă,
neguțătorul a dus pe Sas Ion împreună
cu zalele de aur la comisariatul c. r. de
atunci din Tergul-Mureșului și a denunțat
pe Sas Ion, că are patru zale de aur ră-
pite în timpul revoluțiunii maghiare din
anii 1848/9 dela Maghiari. Sas Ion fu
arestat și zalele confiscate. Dér fiind oficio-
latele c. r. și amplexișii de atunci mai
drepti, decât „patrioșii“ de astăzi, — după-
ce s'a luat cu Sas Ion un proces verbal în
care a spus, că el acele zale nu le-a răpit
dela Maghiari, ci le-a aflat în hotarul Vi-
drasăului în partea de hotar numită „fân-
tâna grecului“, unde s'au mai aflat astfel
de zale de aur și înainte de revoluțiunea
din anii 1848/9, a fost pus în libertate, ăr
procesul verbal împreună cu cele patru
zale le-a transpus Comisariatului c. r. din
Cetatea-de-baltă, fiind-că Vidrasăul și Sas
Ion aparțineau acelui Comisariat.

Comisariatul c. r. din Cetatea-de-baltă
a ascultat de nou pe Sas Ion și după-
ce el a spus, că cele patru zale și încă cu
alte două, cari le a vândut în Tergul-Mureș-
ului, le-a aflat în hotarul Vidrasăului unde
astfel de zale și înainte de anul 1848 s'au
mai găsit, l'au lăsat acasă.

La urmă îl rogă:

Iați N. N. iertăciuni:
Dela fir de erbă creță,
Dela draga ta viață,
Dela fir de busuioc,
Dela copii, dela joc.
Dela fir de tămăită,
Dela fete din uliță.

Amice! La priveghi se face destul
haz, dér să ști, că cuvintele acestea nevi-
novate și tonurile jalnice, eșite din nisece
guri tinere, îți store lacrimi și fără să vrei,
trebuie să plângi, să plângi. Îți amintesc
destinul și plângi, căci nu ști diua, césul,
minuta când va trebui să părăsesc lumea
această....

Tristeța curând dispare, un „urs“ cât
o „mătăhală“ și un țigan întră în lăuntru.
Ursul, la risetele mulțimei și la cântecul
țiganului, jôcă par-că-l ia mama dracului.
Uitasem să-ți spun, ca nu cumva să te
aperiți, căci ursul e un fecior sdravén. În
mâni are un suman negru, luat de a întor-

sele. Pe picioare de asemenea. În cap un
sumanel, ale cărui mâneci sunt umplute
cu fână și cari servesc de urechi.
În jurul trupului, înlăuntru sumanelor, ur-
sul nostru e umplut cu fână și urechi, apoi
legat bine peste brâu c'un lanț. Pe urs și
țiganul îl aduce la lanț, suvându-l mereu.
Țiganul e uns de ciao și are o armă gro-
zavă: leuca dela car.

Țiganul cântă, ursul jôcă. Se întâmplă
că unul dîce: ce urs frumos mai ai tu țig-
gane. Atât îi trebuie ursului! Cade jos și
să face, că e mort. Țiganul scupă pe deo-
chetor în față, apoi plângă că i-a murit
ursul. Se duce la urs, îl împinge cu leuca
(pușca lui) dîcend: hi la una, hi la buna,
hi la moșu din pădure... hi, hi! Ursu
mort și pace. În fine la a treia plângere
ursul se scôlă și hai după fete: În risete
și strigăte ursul ese. Toți se aședă la lo-
cul lor, căci până când a fost ursul în casă,
la toți li-a fost frică de el.

(Va urma.)

Comisariatul c. r. din Cetatea-de-baltă
prin'un circular a publicat în totă Tran-
silvania, cum-că la el se află patru zale de
aur confiscate dela Sas Ion din Vidrasău
și că cine într'un an de zile va dovedi, că
acele sunt proprietatea sa, i-se vor preda,
în cazul contrar acele zale se vor restitui
lui Sas Ion.

Eu în timpul acela eram adjunct la
subcomisariatul c. r. din Blăși și venind
circularul spre publicare și la acel subcomi-
sariat și dându-se mie spre publicare, l'am
publicat din datorință oficioasă, eram însă
convins, că acele zale Sas Ion într'adevăr
le-a aflat în hotarul Vidrasăului. După pu-
blicarea circularului, numai decât am scris
lui Sas Ioan, ca după primirea scrisorei
mele să vină la mine la Blăși. El a și
venit și după-ce mi-a enarat cum-că acele
zale de aur le-a aflat în hotarul Vidrasău-
lui în periferia locului dela „fântâna gre-
cului“, unde se află o mulțime de urne,
i-am dîs, că după trecerea unui an de zile
îi voi scrie, ca să vină la mine la Blăși
și să mergem amândoi la comisariatul c. r.
din Cetatea-de-baltă pentru scoterea zale-
lor. După trecerea unui an dela datul cir-
cularului, am scris lui Sas Ion, ca să vină
la mine la Blăși. El a și venit, dér mi-a
spus, că trecend prin Cetatea-de-baltă s'a
dus la comisariatul c. r. de și-a cerut za-
lele. domnișii amplexișii însă i-au promis pen-
tru zale mai întâi 5 fl., ăr după aceea
10 fl., dér fiind-că el n'a voit să le vîndă,
nu i-le-au mai dat. După aceea am mers
eu cu Sas Ion la numitul comisariat și
am scos zalele și i-le-am plătit lui Sas
Ioan cu 20 fl. m. c. Acele zale și ađi le
mai păstrez pentru anticitatea și valoarea
lor istorică. Ele au o greutate de 6 gal-
bini împărătesci, sunt rotunde, fie-care are
două capete mai subțiri îndoite puțin peste-
olaltă, însă nelipite, încât se pot desface
de-olaltă.

Asemenea zale cuprinse într'o braz-
letă și între ele câte-un galbin din timpul
Romanilor, am vedut cu ocaziunea instalării
Escelenței Sale Archiepiscopului greco-unit
de Cârpeniș, în Blăși, — pe frumoasa mână
a soției Ilustratîi Sale Domnului Gavri-
la Mihali din Sighetul Marmăției, născută Ma-
ma Escelenței Sale actualului Archiepis-
cop și Mitropolit greco-unit din Blăși,
unde numita Dômnă împreună cu două fiice
ale sale a fost de față.

E posibil, ca făcându-se săpături în
locul unde s'au aflat acuzi în trei rânduri
zale de aur, pôte că s'ar mai afla și alte
obiecte de valoare și de interes istoric de
pe timpul Romanilor.

Zalele mele ar merita, ca pentru anti-
citatea și valoarea lor de interes istoric,
ca un tezaur rămas dela strămoșii noștri
Romanii, cari au domnit aproape peste în-
tréga lume, să fie păstrate într'un muzeu
național românesc

Pe lângă Vidrasău trece în sus și în
jos o linie ferată, și anume în sus numai
până la Reghinul săsesce, ăr în jos câtră
Cluși și Alba-Iulia până la Budapesta.
Gara cea mai aproape de Vidrasău e la co-
muna Nirașteu, de unde alta până la Terg-
gul-Mureșului nu se mai află.

În comună pe riul Nieragiului, aproape
de Mureș și de gura Nieragiului unde se
împănă Nieragiul cu Mureșul, se află o
môră de fâină cu trei petriș, proprietatea
fundațiunii șuluțane. În linie paralelă cu
drumul de fer trece prin hotarul Vidrasău-
lui în sus câtră Tergul-Mureșului și în jos
câtră Cluși și Alba-Iulia un drum de țără.

Ioan O. Russu.

Resultate miraculoșe se pot numi ace-
lea, care obține cei-ce sufer de șoldină și
reumatism, folosind renumita alifia a lui
Zoltan. Vindecă suferințe care cu băi și
alte mijloce nu s'au putut vindeca, de
aceea s'au exprimat mulțumirea în scrisori
de recunoștință adresate inventatorului
Bela Zoltan farmacist în Budapesta V
Sétatér utca unde se pôte căpăta alifia
stiela cu 2 cor.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1902

se deschide nou abonament, la care învîtam
pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal
de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4
corône, pe șese luni 2 corône

Pentru România: Pe un an 8 franci,
pe șese luni 4 franci.

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Femeia — dômna casei.

Afară de funcțiunile de soție,
de mamă, un alt titlu investesce fe-
meia: ea se mai numește *dômna casei*,
orî femeia de menagiū.

Dela femeia de menagiū atârână
prosperitatea dinăuntru, sănătatea co-
piilor, bunul traiū al bărbatului.

Ea se ocupă a face frumosul în
casă, cum și lucrurile folositoare, căci
buna întocmire a locuinței sale este
ca o lucrare de artă ce ea crează
și reînnoșce în fie-care zi.

Buna femeie de menagiū are trebu-
ință de tôte însușirile sale femeesci, ca
să fie femeie de menagiū: ordine,
fineță, bunătate, veghere, dulcetésă.

Ea scie a transforma strictul
necesar în belșug, séménă noroc în
tôte, indulcesce ceea-ce e aspru și
amar în viață.

Femeia de menagiū ține alipit
de sine pe toți ai casei, fie-cărui
procurându-i câte-o plăcere. Ea a-
lungă din casă vorbele grosolane,
actele violente liniștesce servitoriș
și copiii și nimeni nu e atins de
vre-o suferință, ca ea să nu i-o ușu-
reze.

Fie-care mobilă e pusă la locul
său, totul e curat și îngrijit.

Spiritul său umple casa, ochinl
său vede tôte, mâna sa potrivesc
bine și 'n bucătărie ca și în salon,
o mică prevedință îngrijesce de j r
împrejur.

Uitați-vă mai cu sémă într'o
casă de țără, pentru a judeca vred-
nicia femeii. Pe dênșă nu o obosesc
nici crescerea copiilor, nici îmbră-
catul și împodobitul casei, nici cor-
ducerea bucătăriei, nici îngrijirea ma-
gasiei de păstrat, nici pivnița cu
zarzavaturî, nici curtea draguță a
casei, nici grădina cu legume, nici
grădinița cu flori. Ea schimbă felul
ocupațiunilor pentru a-se odihni, —
eșind din casă, unde e regină — în
curte bălaia și vitelul său o chiamă
mugind și-i linge mâna, paznicii ca
sei se gudură împrejur, toți o lin-
gșesc în domnia sa.

Ce să admiri mai întâi, fru-
môșele sale cusături, alesături, țesă-
turi adevărat artistice, său dibăcia
cu care fabrică untul, brânza, oțetul,
etc., orî cum lucrăză inul, cânepa,
atâtea pânzeturi, scôrțe, chilimuri,
mese, șervete și atâtea podôbe ale
casei?

De te coborî în curte, te isbesce
albéta păreților casei, une-orî voioșia
ederei și a zorelelor, cari se urcă

pe ferestri a da bună ziua stăpânei lor. Florile în grădină așteaptă plivirea și udătura dela dânsa pentru a-i da în schimb frumusețea culorilor și parfumul lor.

Legumele aședate în liniile de bătae, așteaptă verși și vesele mâna dânsului, să le culgă. Fructele pomilor recunosc și ele domnia femeii de menagiū.

Ce de puteri, ce de farmec, ce de secrete, ce de supuși în împărăția femeii de menagiū!

Cei vechi simțiau și cântau admirabil această poezie domestică.

Din „Odiseea“, ce ne farmecă mai cu seamă, decât nu Penelopa prințesă unită la femeia de menagiū; și Xenofon unde e mai fermecător în scrierile sale, decât atunci când descrie bacurile unei tinere mame de familie?

De altfel noi nu servim mai mult, nici mai puțin în această colônă de cât a scote în lumină plină știința și arta vieții domestice, farmecile familiei, — hărnicia femeii sote, mame, femeii de menagiū pentru a-i crea o autoritate reală, o aureolă de respect și de iubire cum se cuvine unei regine a cărei domnie e pe viață. („G. Târ“)

Lămâile ca doctorie și pentru păstrarea frumuseții.

În multe cazuri, în loc de medicamente doftoricesci, se pot întrebuința cu un ôre-care succes lămâile — asigură o revistă germană.

De pildă: o baie foarte plăcută se poate prepara în chipul următor: Se store 3 — 4 lămâi în apă, ce se lasă să stea o jumătate de oră în vană, pentru-ca sucul lămâilor să se pôtă amesteca bine cu apa. Impresia de răcoare ce o face această baie, care înmôie în mod plăcut pielea corpului, este în adevăr surprinzătoare.

În India vestică, lămâia adeseori e întrebuințată în loc de săpun Indigenii de acolo, când voesc să și spele mâinile, și le udă cu suc de lămâie, apoi le bagă în apă, le frică bine și mâinile lor se curată perfect.

Lămâia mai are o influență neprețuită asupra pielii obrazului. Câte-va picături turnate în apa de spălat fac să dispară petele grase și fac pielea môle ca mătasea și transparentă.

Înainte de culcare, cine se frică pe față cu puțin suc de lămâie, lăsând ca acest suc să se usuce, apoi scapă de micile coșuri ce se ivesc pe față mai cu seamă în timpul verii, și pielea dobândește o frăgețime extraordinară. Continuându-se acest procedeu, pielea rămâne în aceeași frumoasă stare, decât nu cumva intervin alte bôle.

Lămâile mai sunt bune apoi pentru îngrijirea dinților. Câte-va picături într'un pahar de apă pentru clătit gura, înfloțeză puternic asupra mucoselor și le fac mai rezistente.

Spălându-se până la capul cu o astfel de apă, dispare mătreața, și părul devine mai môle și mai des ca mai înainte.

POSTA REDACȚIUNII.

Mai multor domni — B. J. A.: În numărul trecut de Duinea am dat cu plăcere loc întimpinării, ce ni-s'a trimis, drept combatere a afirmărilor cuprinse în corespondența din Cestiune. Credeam, că prin acesta am făcut destul din parte-ne și că d-vostre înși-vă revenind asupra rugării, ce ni-ați adresat, veți afla, că ne cereți un lucru imposibil. De altfel, o descoperire în sensul cum doriți, ar pute, eventual, să aibă urmări neplăcute pentru cauză însăși.

E. M. în A-mare: Regretăm, că spațiul nu ne permite a da loc discursului, ce ni-ați trimis, și ca să-l publicăm în extras s'eu ciuitit, n'ar avea înțeles.

Vorbe înțelepte.*

Nimic nu se susține timp mai îndelungat, decât o avere modestă; nimic nu dispare mai repede, decât o mare bogăție.

La Bruyere.

— Cea mai mică dintre trebuințe este bogăția; cea mai mare înțelepciunea.

Lessing.

— Vulgul nu are judecată, nu alege, nu discern, nu are stăruință.

Cicerone.

— Invidia nu e decât ura față de superioritatea altuia

Mantegazza.

— Bogățiile sunt pedecile virtuții.

Bacon.

— Mai curând ai pute opri Eufratul în cursul său, decât lacrima unei inimă fidele și simțitoare.

Byron.

— Minciuna și furtul sunt viții înrudite.

Erasmus.

— Cine vrea să fie domn peste alții, trebuie mai întâiu să servescă cu credință

Wyss.

— Nu merită să fie născut cel ce numai pentru sine trăiește.

Metastasio.

— Tot-dâna onestitatea e cea mai bună politică; eu țin, că această maximă este tot așa de aplicabilă în afacerile națiunilor, ca și în cele individuale.

Washington.

— În politica practică, principiile prețuesc în raport cu ceea-ce produc, și nu cu ceea-ce ele proclamă.

Marselli.

— Cel ce își prostitue buzele nu pôte avea o inimă curată, decât conștiința sa ar fi delicată, și gura sa ar fi astfel.

Mirabeau.

— A da celor fără de răutate și pruncului tinăr simțire și înțelepciune — acestea auzându-le înțeleptul mai înțelept va fi, și cel înțelegător cârmuire va dobândi.

Solomon, Pilde cap. I

— Lacrămile sunt mamele virtuților, și nenorocirea alcătuesce poteca bătută spre a te înălța pe ea la cer.

Chateaubriand.

— Școala de imitațiune e cea mai sigură dintre toate celelalte școle.

Gozzi.

— Ceea-ce nu se scie, nu trebuie spus, mai ales când cineva are să sufere pe urma acestei vorbe.

Ariosto.

— Minciunile sunt atât de fecunde, că ajunge una ca să producă o mie.

Goldoni.

— Gren este a se urca pe înălțimile de unde strălucesc în depărtare mărșul templu al gloriei.

Ar. Schopenhauer.

— A învăța pe copiii proprii să facă binele, însemneză a le lăsa înșterirea cea mai prețioasă.

Mantegazza.

* Din cartea „Vorbe înțelepte“, cul-se de Aurel C. Popovici.

MULTE ȘI DE TOTE.

Testamentul lui Cecil Rhodes.

Testamentul lui Cecil Rhodes a fost publicat la Londra. Este datat din 11 Iulie 1899 și cuprinde o mulțime de adăugături și date ulterioare din cari cea din urmă din 18 Ianuarie 1902 — ziua în care testatorul a părăsit Englitera pentru ultima oră.

Executori testamentari au fost desemnați lordul Rosebery, contele Grey, fost administrator al Rhodesiei, lordul Milner, Michel director general la „Standard Bank“ pentru Africa de sud și Hanksley consilier judiciar al provinciei Chartered.

Testamentul începe prin declarațiunea următoare:

„Sunt supus engles din nascere și declar, că am adoptat și câștigat ca domiciliu Rhodesia.

Admir mărirea și singurătatea, ce caracterisază colinele dela Matoppo, din această țară. De aceea vrâu să fiu îngropat în acel loc, pe colina pe care aveam obicei să mă plimb. Mormântul meu va fi săpat în stânca din vârful colinei.

Mormântul va fi acoperit cu o simplă placă de aramă cu inscripția: „Aci zac rămășițele lui Cecil Rhodes“.

Faimoasa sa vilă, Groote Schuur, situată aproape de Capetown, Cecil Rhodes a lăsat-o guvernului federal al Africei de sud, când se va constitui.

O sumă de vre-o 50 milioane va fi afectată diferitelor institute de educațiune, fundațiunilor de bursă, etc. Principali beneficiari ai acestei donațiuni sunt: colegiul de Oxford și o mulțime de studenți din Africa de sud, din Australia și din coloniile engleze din America. Vor mai avea burse și cinci-spre-zece studenți germani, cari vor fi aleși de împăratul Vilhelm II și vre-o sută studenți din Statele-Unite ale Americii de nord.

Pentru a justifica această dărnice cătră studenții germani și americani, Cecil Rhodes reamintesc, că împăratul Germaniei a făcut obligatorie studiarea limbii engleze în școlile germane declarând că buna înțelegere dintre Englitera, Germania și Statele-Unite vor asigura pacea generală.

Restul averei, Cecil Rhodes a lăsat-o rudelor sale.

Importantă descoperire arheologică.

Țăranul Cornea din comuna Ciocănești, județul Argeș, care a descoperit — spune „Gazeta Nouă“ — mai multe obiecte antice, a sosit în Capitală și a fost primit Sâmbăta trecută de d. ministru al instrucțiunii, căruia i-a făcut cunoscut importanta comoră aflată de dânsul în comuna Ciocănești județul Argeș.

El a spus, că mergând prin județul Argeș pentru a descopri unele comori despre cari auzise vorbindu-se de mai mult timp, a aflat în Ciocănești, dela nisce țărani, că acum 20 ani s'a săpat la marginea acelei comune o gropă după arătările unui țăran și că acolo s'a găsit lucruri de valoare, cari au fost vindute de țărani în parte, s'eu au fost ascunse prin diferite locuri.

Sub-prefectul plăsei fiind înștiințat de țăranul Cornea, a mers la țara locului și a putut găsi la nisce țărani un vas mare de argint, altul de aur și câteva medalii mari și mici dintre cari una de aur și câteva monede pe cari se pôte ceti numele împăratului roman Adrian.

Aceste obiecte, cari au o importanță arheologică foarte însemnată, au fost trimise muzeului arheologic din capitală de către prefectul județului Argeș.

După cât se pare, e vorba de o comoră de origine romană, care s'a păstrat până în zilele noastre.

Țăranul Cornea pretinde pentru această descoperire o recompensă.

Primum balon, o fustă.

După o povestire contemporană, de a cărei u mă s'a dat zilele acestea, ideea primului balon s'ar datori următoarei întâmplări:

Intr'una din zile, dâna Montgolfier atârname o fustă prospet spălată de asupra mașinei din bucătărie, ca să se usuce mai repede; mașina fiind închisă, aerul formă încalzit omfă fusta și în cele din urmă fustă ca să se înălțe încet spre tavan. Uimită, d-na Montgolfier chemă pe bărbutul ei, care fiind un învățat la Newton gata a scote din ori ce experiment deducțiunile științifice, fustă isbit imediat de ideea de a construi primul balon, care după cum se scie, se înălța tot prin aer încalzit, cum se înălța și astăzi baloanele de hârtie numite după numele inventatorului lor montgolferi. Umplerea baloanelor cu gazuri mai ușore, decât aerul, d-téză de mai târziu.

Cura băilor de burueni depurative „Dinșoreanu“ Ploesci. Cu această cură ușoră de aplicat și de urmat se pôte restabili ori-ce, suferind de ori-ce bôlă, în ori-ce timp al anului, fără temă de recelă. La bôlele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralizie totală s'eu parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănătății. Cei cari se pot acomoda în locuința lor, se pot curarisi singuri acasă, după o instrucțiune specială bôlei cerută de suferind. Consultul prin corespondență fără instrucțiune e gratuit, asemenea e gratuită și instrucțiunea pentru cei ce vor dovedi, că sunt sâraci fără mijloce. La cazuri grave, unde mórtea ar amenința viața, și medicina nu mai pôte da ajutorul dorit, pentru salvarea celui în pericol mă pôte chema oicine telegrafic. *Dinșoreanu*, physiolog-hi-dropat.

Calendarul săptămânei.

MARTIE. (1902) are 28 zile. GERMENAR.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	31 C. Ipat. ep. Gan.	13 Iustinus
Luni.	1 C. n. Maria Eug.	14 Tiberius
Marti.	2 Mart. Titu	15 I. ina
Merc.	3 Cuv. Neita	16 Anastasia
Joi.	4 Cuv. p. Geor.	17 Rudolf
Viner.	5 Teodul	18 Apoloni
Sâm.	6 Eutichie	19 Antoniu

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 11 April 1902

Măsura s'eu greutatei	Calitatea.	Valuta în Kor. și fl.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14 50
"	Grâu mijlociu . . .	14 —
"	Grâu mai slab . . .	13 20
"	Grâu amestecat . . .	10 80
"	Secară frumoasă. . .	9 —
"	Secară mijlocia. . .	8 30
"	Orz frumos . . .	7 —
"	Orz mijlociu. . .	6 70
"	Ovës frumos. . .	6 20
"	Ovës mijlociu . . .	5 80
"	Cu-uruz . . .	8 —
"	Mălaiu (meiū) . . .	8 —
"	Mazăre. . .	14 —
"	Linte . . .	16 —
"	Fasole . . .	9 20
"	Semēntă de in . . .	22 —
"	Semēntă de cânepă . . .	8 20
"	Cartofi. . .	2 —
"	Măzărliche . . .	— —
1 kilă	Carne de vită . . .	— 96
"	Carne de porc . . .	1 04
"	Carne de berbec . . .	— 64
100 kil	S'eu de vită prospet	44 —
"	S'eu de vită topit . . .	64 —

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Aprilie n. 1902

Bancnota rom. Cump.	18.99	Vënd.	19.02
Argint român.	18.40	"	18.44
Napoleon/ori.	19.—	"	19.10
Galbeni	11.30	"	11.40
Ruble Rusesct	126.—	"	127.—
Mărci germane	58.50	"	—
Lire turcesci	10.72	"	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	"	101.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Domnii abonenti, cari nu au reînnoit încă abonamentul, se înveioiască a-l reînnoi. ca să nu li-se întrerupă regulata expedare a ziarului.

Abonamente
la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Se caută pentru România:

1) **Trei pădurari supremi** (Brigadieri) de pădure cu salariul următor:

600 Lei anual, locuință, vacă cu lapte, cal de călărie, 12 heltr. grâu, 12 heltr. porumb, un porc de trei luni, anual și lemne de foc.

Amatorii, cari doresc a ocupa aceste posturi, trebuie să dovedească cu atestate în regulă, că sunt absolvenții unei școli de pădurar, seu au o practică îndelungată în serviciul pădurilor și se pricepă la cultivarea și plantarea lemnului, atât la acele rășinoase, cât și la cele frunzoase, primirea în serviciu hotăresce, decât amatorii vor avea atestate bune și vor dovedi, că au avut și au o purtare morală și exemplară. Se cere ca amatorii să fie Români, seu cel puțin să cunoască limba română atât în scris, cât și verbal.

2) **Un pescar**, care cunoască cultivarea păstrăvilor din ier, în pescărie sistematică, ceea ce trebuie să dovedească tot prin acte, să fie Român, seu cel puțin să cunoască limba română atât în scris, cât și verbal.

Cu salariul de 60 Lei lunar locuință, 7 heltr. grâu, 7 heltr. porumb, anual și lemne de foc.

Amatorii la aceste posturi vor adresa atestatele la redacțiunea acestui ziar, sub literile „R. N.“ Brașov Piața Mare Nr. 30.

3-3 (479.)

în Schei, Strada Prundului nr. 47

sunt de închiriat:
în etagiul I. 6 odăi, 2 bucătării, 2 cămăruțe, 2 poduri, 2 șopuri de lemne, 2 pinițe și grădină mare pentru preumblare.

Aceste se pot închiria la două partide, seu la una.

Informații la proprietarul casei Strada Prundului nr. 47.

Dumitru I. Pascu.

Se caută de cumpărat:
urși tineri, lupi, risi, porci sălbatici, câprioare, capre negre, huhurezi, vulturi etc. **Pici** de totă specia de fiare. **Corne mari** de capre negre, câprioare și cerbi cu înțreg capul etc. Oferte sub numărul V. la administrația „G. Tr.“ 1-3

DEPOSIT de articole igienice. **DEPOSIT de mărfuri de gumi din Paris.**
J. REIF Specialist, VIENA
I., Brandstätte 3.
Prețuri curente în coverte închise franco și gratis.
Trimiterea în provincie cu Rambursă.
Discreț. à K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

Nr. 84-902.

Escriere de concurs.

În sensul concludului luat la p. 6 a protocolului adunării generale din 31 Martie 1902, a institutului de credit și economii „Fortuna“ societate pe acții în Rodna-veche, prin acesta se scrie concurs la postul de controlor-contabil cu termenul de 6 Maiu 1902 pe lângă salariu anual de 1000 cor. solvinde în ratelunări egale postcipative din cassa institutului. Acest salariu după ciclul de 3 ani, dela ziua alegerii, se va ridica la suma de 1200 cor. anual.

Dela concurenți se recere să dovedească pe lângă știința perfectă a limbei române și aceea că au absolvat o școală comercială cu succes și între cei egali vor fi preferiți cei-ce vor avea și alte recomandări că au practisat unde-va cu succes și purtare bună.

Alesul va trebui să aibă acții ori cauțiune de 1000 cor. ori documente de valoare ori cavenți siguri pe timpul cât va fi în serviciul institutului.

Din ședința direcțiunei institutului de credit și economii, societate pe acții „Fortuna“ ținută în

Rodna-veche, la 5 April 1902.

Președintele: Secretar.
Pamfilu Grapini m. p. Nicolau Mureșian m. p.
1-3

În piața Prundului nr. 5, colț este un local de boltă de închiriat.

Tot acolo aceeaș casă, constătoare din 3 bolte, 5 odăi 2 bucătării, grajd, grădină, vis-à-vis de biserica sf. Nicolae, pozițiune foarte frumoasă, fața soarelui; precum și un loc de zidit nr. top. 10765, 10766, în drumul Gărei, vis-à-vis de Magazinele „Albinei“ în mărime de 3400 metri □

Amândouă aceste imobile sunt de vânzare

A se adresa la proprietar, în Piața Prundului nr. 5. 3-4

CAFEA
din Fiume. din Fiume.
5 Kgr. MANILLA 13 cor. 50 b.

5 Kgr. NEW CUBA 15 corone.

5 Kgr. CAFEA CUBA 16 cor. 50 b.

5 Kg. SOERABAJA 16 cor. 50 b.

Cafele amestecate
Reputitele și escelele soiuri de
2 Kgr. Soerabaja.
1 1/2 „ Madjokerto Java,
1 1/2 „ Brabatros Mocca.
5 Kgr. 19 cor. 16 bani.

Ceva mai bun nu există.
Vămuite și franco, fără alte spese, trimite cu rambursă, seu dacă se trimit bani.

IMPORT de CAFEA
din Fiume. **Societate VIRAG JENŐ.**
din FIUME. **Cutia poștei 77.**
Prețuri curente gratis.

ATELIER DANTISTIC
Succesorul lui L. Goldschmidt,
Strada Michael Weiss Nr. 6
Etagiul I,
d'asupra magazinului de obiecte de aur al D-lui Bittermann
Dinți artificiali, calitatea cea mai bună
cu plăci d'aur, aluminium seu cauciuc, dantură completă cu aur, dinți singuratici etc.
Dinți fără plăci pe ceriul gurii.
— îndrepteză dinții crescuți strimb. —
Dinți singuratici dela 3 cor. în sus.
Dantură completă „ 60 „ „ „ „
La cerere se dă pentru ori și ce lucru garanție de 3 ani.

Confecțiune de haine
pentru fete și băeți.
Subscrisa are onorea a aduce la cunoștința On. public, că am deschis un
salon cu haine de fete și băeți
în strada Spitalului Nr. 15.
Se confecționează solid și prompt ori și ce lucrare în această branșă, precum: haine de fete și băeți, Jaquete, Pelerine, Mantele și Pardiseuri după jurnalele cele mai nouă și moderne.
Rugându-mă de a sprijini întreprinderea mea sunt
cu totă stima
MARIE KNALLER.
Se primesc fetițe pentru instrucțiune.

Deschidere de fabrică!
Am onore a aduce la cunoștința On. public, că
FABRICA DE MAȘINI,
care opt ani am avut-o în Kézdi-Vásárhely, acum în mod considerabil lărgită, am strămutat-o
în Brașov Strada gărei nr. 54
(în partea Villei Stenner) lângă vamă.
Lucrez mașini: pentru fabrici de ferestru, fabrici de spirt, mori, arangiamenturi de băi, mașini pentru economie de câmp, precum și **Cazane**, iute prompt și cu prețuri ieftine.
Mă rog de sprijinul On. public
cu totă stima
Szombat Samu.

Scăparea familiei.
Inscripțiunea de mai sus într'adever o merită
„Picăturile rusesci“
ce se prepară în farmacia
D-lui VASILIE MIJIN din Melencze.
Aceste „Picături rusesci“ ar trebui se nu lipsescă din nici o casă. Ele sunt un mijloc neîntrecut și escelent contra durerilor interne, de stomac, mistuire, materiță și intestine.
În timpul cel mai scurt dispar durerile amintite; lucră într'un mod bine-făcăt rău contra sgărciurilor, vânturilor (colică) și diarhoie, delătură greță și neplăcerile provenite în urma stricării stomacului și din rēcătă, liniștesc greța și face apetit; delătură respirațiunea grea, în lipsă esremă potolesce tusa și ajută la desfacerea flegmei, pusă pe puțină vată la dinți găunoși ușurează durerea.
Prețul 1 cor. 60 bani (80 cr.)
Dacă se trimite înainte 2 cor. (1 l.) medicamentul se expedeză francoat.
„Picăturile rusesci“ veritabile se pot căpăta numai în farmacia
D-lui VASILIE MIJIN în Melencze,
7-20 (429) (comitatul Torontal)

Se oferă câștig secundar,
profitabil Domnilor și Dămnelor din cercuri mai alese în oraș și provincie. — OFERTE sub „C. C. 150“ TRIEST I, Postrestant.
2-3 (480)

Fluidul Kwizda.
Fluid turistii
pentru Kwizda fluid pentru soldin.
Fricțiune probată contra soldinei. Întruințată de Turisti, Biciclisti și călăreți cu succes, pentru rear-are după ture mai mari.
Prețul o sticlă cor. 2.-, 1/2 sticlă cor. 1.20.
— Veritabil se capătă în toate farmaciile. —
Deposit principal la
Franz Joh. Kwizda
k. u. k Oest.-ung. kōn. Rumän. u. fürstl. Bulg. Hoflif.
Kreis-Apotheke KORNEUBURG, bei Wien.

Subsemnatul am onôrea a m^e recomanda On. public din loc și jur, ca

primul măestru zidar român
diplomat în Brașov,
care întreprinde ori-ce zidiri noue

ce cad în bransa ac^{est}a. Av^{ând} în vedere praxa-mi îndelungată, m^e aflu în plăcută poziție de a satisface pe deplin ori ce dorință și a mulțumi pe On. public cu serviciile mele, cari vor fi cât se p^ote de culante și solide.

Tot ce se lucr^ăz^ă este sub conducerea mea și supra veghiarea mea proprie, asemenea ori ce lucrare luată asupra-mi se face la termenul fixat, fără întârziere și de tot ieftin și fără concurență.

Rog deci pe On. public pentru sprijinirea întreprinderii mele.

Cu toată stima:

IOAN VOICU,
măestru zidar diplomat

Brașov, Strada Țîntașilor nr. 2/b.

4-5.

Numai marfă prosp^{er}ă garantată solidă și elegantă.

Prăvălie nouă!

Cel mai ieftin deposit de încălțăminte.

Deore-ce am primit cantități foarte mari de încălțăminte pentru dame, bărbați și copiii în fașonele cele mai nouă, din fabricele cele mai renumite, Karlsbad, Viena, Paris și Pesta etc.

Fiind prăvălia mea prea mică pentru așa colosală cantități, sunt silit

a vinde t^ote mărfurile cu prețuri ieftine de mirare!

Pentru Bărbați:

- 1 păr. ghe e simple de vas, garantat solid . . . 2.60
- 1 " " cu tes^eș de vies garantat solid . . . 2.90
- 1 " " bocanei de vies solid 3.80
- 1 " " galoșate cu lac solide 4.30
- 1 " " bocanei de iuf^t galb. 4.50

Pentru Dame:

- 1 păr. ghețe patent cu zug, solide 2.60
- 1 " " " nastu^r I . . . 3.50
- 1 " " " Gems " " . . . 4.20
- 1 " " " șișete . . . 3.80
- 1 " " de m^ânușe cu lac . . . 4.—
- 1 " " de pie^le galbină de gems cu nas^urⁱ . . . 4.20

Pantofi de Dril, dela 90 cr. în sus. Ghețe mici pentru copii dela 60 cr. în sus.

Comande la măsură se efectuează prompt și cu mare acurateț^ă.

I. D. AVRIGEANU

DEPOSIT și CONFEȚIUNE de ÎNCĂLȚĂMINTE,
Brașov, Strada Porții nr. 34, la trei stele.

Principiul meu este, ieftin, bun și vinzare multă.

Prăfurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dec^ă fiecare cuti^ă este prov^odită cu marea de ap^{er}are a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leșire durabilă al Prăfurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiceose la stomach și p^ântece, în contra cărcilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răsp^ândire, ce creșce mereu de mai multe decenii înc^oce. — Preț^{ul} unei cutii originale sigilate Cor^one 2.—

Falsificațiunile se vor urm^ori pe cale judecăt^oresc^ă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dec^ă fiecare sticlă este prov^odită cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alin^ă durerile de g^oldină și a altor urinar. de r^ec^olă. Preț^{ul} unei sticle originale plumbate, Cor^one 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodu cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Preț^{ul} unei bucăți Cor^one 1.40 Cinci bucăți Cor^one 1.80. Fiecare bucă^ță de săpun, pentru copii este prov^odită cu marca de ap^{er}are A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistu A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

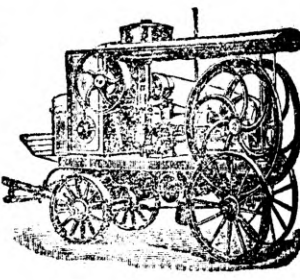
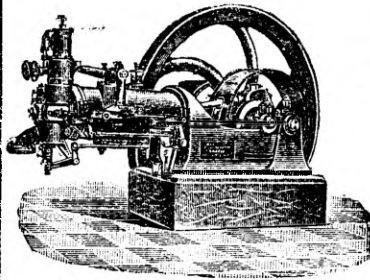
Comande din provinci^ă se efectuează gⁱlnic prin rambursă postală.

La depozite se se cer^ă anumit preparatele prov^odit^e cu iscălitura și marca de ap^{er}are a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

Cump^{er}atori de mot^ore

inainte de a cump^{er}a, se se conving^ă care este fabricatu
cel mai bun.

Fabrica de mot^ore

din Dr^ozda, soc. pe acți^on.
(fost Hille).

Fabrica cele mai bune Mot^ore cu Benzin și Gaz. Locomoti^one cu

Benzin pentru mori. Mașini perfecte simple, trainice sigure și spese puține la regie. Stau la dispoziție cele mai mulțumit^ore referențe, despre mașinele liferate.

Reprezentanța generală și deposit de mostre la
IGNAZ GELLERT & Co Budapest

VI. Theresienring 41, (lângă gara de Vest).

La espositii și examinări de concurență
distinsă cu prețurile prime.

6-13,44.

Intinde norocului mâna!

Mulți au fost favorisați de noroc cump^{er}ând un los dela noi!

Loteria de clasă reg. ung. privil.

Oferă cele mai bogate șanse de câștiguri. Din

100.000 Losuri 50.000 se sortează cu câștiguri în bani gata.

Cel mai mare câștig eventual

1.000.000 Cor^one.

1 Premiu 600.000, 1 câștig 400.000, 200.000, 2 100.000, 1 90.000, 80.000, 70.000, 2 60.000, 1 40.000, 5 30.000, 1 25.000, 7 20.000, 3 15.000, 31 10.000, 67 5.000, 3 3.000, 432 2.000, 763 1.000, 1238 500, 90 300, 31700 200, 3900 170, 4900 130, 50 100, 3900 80, 2900 40. Adecă:

13, 60.000 cor^one. Trei-spre-dece milioane 160.000 cor^one.

GLÜCKSKALENDER.

Jänner	Feber	März	April	Mai	Juni	Juli	August	September	October	November	December
D 1 978	1 36451	1 88576	1 24212	1 6556	1 38200	1 40453	1 151647	1 188641	1 183261	1 88540	1 18851
M 2 26879	2 53703	2 17769	2 48026	2 35302	2 57285	2 64162	2 270532	2 84752	2 91400	2 2887	2 2887
F 3 51378	3 71717	3 38297	3 65664	3 82597	3 83087	3 83393	3 383677	3 17330	3 21625	3 82701	3 82701
S 4 65828	4 83953	4 59571	4 83498	4 74377	4 48623	4 42740	4 41630	4 48179	4 49900	4 51690	4 51690
D 5 83540	5 10433	5 83183	5 25379	5 83785	5 17703	5 23081	5 534500	5 56307	5 64421	5 63602	5 63602
M 6 2887	6 42740	6 83815	6 25319	6 8451	6 38204	6 44307	6 52501	6 81102	6 63347	6 63347	6 63347
F 7 32701	7 53722	7 19805	7 48553	7 83579	7 58038	7 65653	7 74309	7 85119	7 92291	7 92291	7 92291
S 8 65900	8 79766	8 38913	8 83521	8 83509	8 83143	8 83429	8 83709	8 17844	8 21611	8 21611	8 21611
D 9 103602	9 10634	9 83202	9 96623	9 83838	9 17769	9 103602	9 103602	9 103602	9 103602	9 103602	9 103602
M 10 4040	10 10634	10 19824	10 11878	10 878	10 11878	10 11878	10 11878	10 11878	10 11878	10 11878	10 11878
F 11 24480	11 10634	11 19824	11 11878	11 878	11 11878	11 11878	11 11878	11 11878	11 11878	11 11878	11 11878
S 12 51647	12 189641	12 138339	12 115378	12 138339	12 138339	12 138339	12 138339	12 138339	12 138339	12 138339	12 138339
D 13 70532	13 84752	13 140043	13 115378	13 138339	13 138339	13 138339	13 138339	13 138339	13 138339	13 138339	13 138339
M 14 83977	14 17330	14 158261	14 115378	14 138339	14 138339	14 138339	14 138339	14 138339	14 138339	14 138339	14 138339
F 15 83903	15 1638179	15 1641400	15 1638179	15 1638179	15 1638179	15 1638179	15 1638179	15 1638179	15 1638179	15 1638179	15 1638179
D 16 34500	16 53703	16 172625	16 1737410	16 1737410	16 1737410	16 1737410	16 1737410	16 1737410	16 1737410	16 1737410	16 1737410
M 17 52501	17 84102	17 1839000	17 1839000	17 1839000	17 1839000	17 1839000	17 1839000	17 1839000	17 1839000	17 1839000	17 1839000
F 18 74309	18 85119	18 64421	18 65900	18 65900	18 65900	18 65900	18 65900	18 65900	18 65900	18 65900	18 65900
S 19 83709	19 17344	19 83347	19 83362	19 83362	19 83362	19 83362	19 83362	19 83362	19 83362	19 83362	19 83362
D 20 6556	20 38200	20 19231	20 4040	20 10634	20 38559	20 26879	20 59703	20 59571	20 65664	20 65664	20 65664
M 21 35392	21 57285	21 21611	21 34480	21 38117	21 226043	21 51378	21 79617	21 83315	21 95379	21 95379	21 95379
F 22 83709	22 57285	22 4040	22 51647	22 51647	22 51647	22 51647	22 51647	22 51647	22 51647	22 51647	22 51647
D 23 83709	23 17703	23 83333	23 83333	23 83333	23 83333	23 83333	23 83333	23 83333	23 83333	23 83333	23 83333
M 24 8451	24 38204	24 2692740	24 2692740	24 2692740	24 2692740	24 2692740	24 2692740	24 2692740	24 2692740	24 2692740	24 2692740
F 25 83709	25 17703	25 83333	25 83333	25 83333	25 83333	25 83333	25 83333	25 83333	25 83333	25 83333	25 83333
S 26 83709	26 17703	26 83333	26 83333	26 83333	26 83333	26 83333	26 83333	26 83333	26 83333	26 83333	26 83333
D 27 53553	27 58038	27 23081	27 23081	27 23081	27 23081	27 23081	27 23081	27 23081	27 23081	27 23081	27 23081
M 28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079	28 53079
F 29 75916	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429	29 83429
D 30 83333	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429	30 83429
D 31 8553	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411	31 93411

Wann habe ich Geburtstag?

Jeder versuche sein Glück mit der an seinem Geburtstage verzeichneten Nummer. In diesem Kalender ist an jedem Tage des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei umgehender Bestellung von uns bezogen werden kann, so dass Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vergriffen sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

Întreaga întreprindere e pusă sub supravegherea statului.

Preț^{ul} original al losurilor stabilit după plan Clasa I.:
Pentru o optime (1/10) fl. —.75 seu cor. 1.50; pentru un patrar (1/4) fl. 1.50 seu cor. 3.—

" jumătate (1/2) fl. 3.— " 6.—; " întreg (1) fl. 6.— " 12.—
Se trimet cu ramburs seu pe lângă trimiterea sumei înainte. Liste ofici^ose se exp^odedză după tragere. Planu^l ofici^ose gratis.

Ne rugăm comande de losuri originale a se trimite direct la noi până în

21 Aprilie a. c.

Filialele:
Waltznering 4.
Muzcumring nr. 11.
Elisabethring 54.
A. TÖRÖK & Co.
casă de bancă
Budapest, VI Theresienring 46/a.

Multe și forțe mari câștiguri am solvit noi prea stimatilor noștri clienți și anume în timp scurt rest^e cinci și jumătate milioane de cor^one.

Scris^ore de comandă de tăiat.

Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Buevo^{ri} a trimite Losuri originale clasa I. a Loter^oei de clasă reg. ung. împreună cu planu^l oficial.

Suma de fl. _____ a se lua cu ramburs, ur- (Ce nu convine
meza cu mandat postal.) să ștergeți.

Adresa acupată.